

Angel življenja

Mesec maj je mesec zelenja in popja, rož in cvetja. V njem se poraja narava v novo življenje, brstenje in zorenje. Druga majnikova nedelja je posvečena materi, onemu bitju, pod srcem katerega se prebudi telesno življenje slehernega človeka pod soncem. Znamenit družboslovec je nazval mater angela življenja na zemlji in temu angelu naj posveti še Naš tednik svoje današnje vrstice.

Mati v družini

„Ime ‚mati‘ je v veliki nevarnosti, da mu vzamejo njegov bistven pomen in njegovo vrednost, da ga celo zaobrbejo v nasprotni pomen. Mati! Vsak človek razume to besedo povezano z življenjem, vidi v tej besedi njo, ki življenje daruje in ohranja.“ Tako je uvedlo letošnji materinski dan pastirsko pismo avstrijskih škofov. In spretni pridigarji so vmes namignili, kako umirajo družine in ljudstva iz nespoštovanja življenja tako večeraj kot danes. **Preprost je nauk: kdor zavrže otroka — spočetega, nerojenega ali že rojenega, je svojo družino zapisal smrti. Zavrača pa ga s pilulo proti nosečnosti, s splavom v določeni ali nedoločeni dobi po spočetju, in odklanja ga, komur je lastni rojeni otrok v napotje in le ovira uživanja.** Kako je z materjo pri nas, v naših družinah ali vaseh? Tiste čase, ko se je mati obdajala s kopicco otrok in je razdajala življenja še cvetju in rožam v hiši in vrtu, imenujemo starokopitne. Morda je bilo res često v družinah tako, da številni otroci niso pomenili bogastva — ne moralnega in ne gospodarskega — in so postali samorastniki družbe, njeje le v škodo in breme. Moderna pokonciliska misel družinskega načrtovanja, po katerem naj oče in mati preudarita po lastni zmožnostih in možnostih število lastnih otrok, pa predpostavlja starše v njihovi moralni in kulturni polnoletnosti. Nujnost duhovne in duševne vzgoje mladine in v posebnem zaročencev bodi s tem dvakrat podčrtana. Družina je celica človeške družbe, v naročje družinske matere je v prvo položena usoda njene lastne družine, naroda in države.

Mati ogroženega naroda

Narod je kulturna družina. V preprostem narečju, v pisnem govorici in v visokem jeziku je narodova beseda posoda snujočega in ustvarjajočega duha. Predvsem z besedo si narod utira svojo pot v kraljestvo lepote, resnice in dobrote. „Kdor svoj materni jezik zavrže, ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah tepta“, tako je pred stoletjem in pol svaril Blatograjčan v sedanjem Moosburgu poznejši škof SLOMŠEK. „Slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja“, je pred dobrim pol stoletjem v nevezani besedi zapel IVAN CANKAR. „Toplota, lepota in dobrot materine besede šumi do groba v ušesih in se ne razgubi. O moj Bog! Kako naj se ne prečudim, da so vendar mojega rodu ljudje, učeni, pošteni, dobri in pametni, pa materino govorico pozabiti morejo, se je sramovati hočejo, pa se s tem svetega spomina svoje rodne matere kakor apostol Peter Učenika svojega zatajiti ne boje...“ toži pisatelj goric IVAN PREGELJ. Morda bodo prej ali slej tudi naši mladi umetniki vezane in nevezane slovenske besede na Koroškem pokazali na žaloigro življenjsko ogroženega ljudstva, na skelečo srčno rano našega koroškega slovenskega ljudstva, ki je na tem, da zaigra svoj največji kulturni zaklad, svojo besedo. Izgovarjamo se s šolsko krivico, kažemo na industrializacijo na-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Od koroških oblasti pravičnosti ne moremo pričakovati?

V torek je sedel na zatožni klopi okrajnega sodišča v Dobrli vasi ključavničar Hubert Mülle, obtožen prekrška lahke telesne poškodbe. „Lahka telesna poškodba“ je bila to, da je Hubert Mülle 16. oktobra, dan po „mirni“ demonstraciji Heimatdienst, zasledoval živinozdravnika dr. Marka Dumpelnika, tedanjega slovenskega občinskega odbornika v Pliberku ter odbornika NSKS, in ga v območju tovarne Leitgeb v Sinči vasi po kratkem prerakanju, zakaj Mülle žaromete svojega avtomobila ni zasenčil, udaril tako hudo, da je dr. Dumpelnik ležal do 18. novembra v celovski bolnici, bil do 1. decembra doma bolan ter je

HEIMATTREUE KÄRNTNER!

„Slowenisch Kärnten“ war in kurzen 25 Jahren zweimal die Veranlassung für südslawische Besetzung Kärntens. Im Mai 1945 wurde für diesen Teil Kärntens das Blut unserer Landsleute vergossen.

Wir wissen alle sehr gut, wer damals Kärnten für sich forderte und wer für in den Mai-Tagen verschleppte und meuchlerisch ermordete Landsleute mitschuldig war.

Die, die für das alles mitschuldig sind, unterstehen sich heute von Demokratie, Freiheit und Gebrauch einer uns fremden Sprache zu reden.

Haben diese Leute überhaupt ein Recht was zu fordern? Nein!

Kärntner!

Kärnten kann frei und im Frieden leben, wenn da nur eine Sprache und einen Gedanken gibt!

Es gibt kein Slowenisch Kärnten! Es gibt nur ein Kärnten - doch ohne jene, die für die Opfer, deren wir uns heute erinnern, mitschuldig sind.

Kärnten muss und wird das bleiben, was es immer war: ein Teil Österreichs, deutsch, frei und ungeteilt.

Horuck über die Karawanken mit den Heimatlandverrätern!

Takšne letake z grozljivo vsebino so dobili: dr. Marko Dumpelnik, dr. Franci Zwitter in dr. Janko Tischler.

še danes zaradi tega v zdravniški oskrbi. Ker je Mülle pri tistem dogodku sam dobil nekaj prask, je bil obtožen tudi dr. Dumpelnik. Sopotnik v Dumpelnikovem avtomobilu dr. Matevž Grilc pa je že prej dobil upravno kazen, čeprav — kakor je tudi po sodniškem protokolu razvidno — ni ničesar zagrešil.

Dumpelnikov opolnomočenec ter branilec odvetnik dr. Janko Tischler (privatni soudeleženec je bil dr. Franci Zwitter) je v začetku razprave zahteval, naj se postopek proti dr. Dumpelniku izloči ter premesti v Pliberk, da bi mu bila dana možnost zagovora v materinščini, kajti v Dobrli vasi, sredi dvojezičnega oz. slovenskega ozemlja, to ni mogoče. Nadalje je dr. Tischler zahteval, naj se postopek proti Mülleju premesti izven deželnega okrožja višjega sodišča Gradec; s tem naj bi bila dana možnost objektivnejšega obravnavanja. Kajti, tako je utemeljil dr. Tischler svojo zahtevo, v tem območju so med drugim ukinili vse postopke proti trgačem dvojezičnih napisov s tem, da so postopke ustavili, četudi je prizadeti

krivo dejanje pripoznal, kajti menda ni bilo možno „ugotoviti škode“.

Za zastrupljeno atmosfero pričča tudi dejstvo, da so tako dr. Dumpelnik kot tudi oba njegova odvetnika, dobili dan poprej anonimna pisma, letake brez impresuma, pač pa z oznako traditionsträgerjev, kjer se zahteva genocid Slovencev na Koroškem ter prejemnike obrekujejo (glej fotografijo takega letaka). Dr. Tischler je vložil pred sodnikom tudi ovadbo zaradi tega. Značilno je, da sodnik sprva ni hotel sprejeti ovadbe ter se je čutil nepristojnega. Šele ko ga je dr. Tischler pravno poučil, je sprejel ovadbo v protokol.

Tudi državno tožilstvo ni ugodilo predlogu medicinskega izvedenca, naj bi za dokončno in popolno ugotovitev poškodb, ki jih je dobil dr. Dumpelnik, pritegnili nevrologa. To je moral nadomestiti dr. Dumpelnik; znani univerzitetni profesor dr. Ringel ga še danes zdravstveno oskrbuje.

Dr. Zwitter se je pridružil izvajanjem dr. Tischlerja. Obravnava je bila nato preložena na nedoločen čas.

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici je praznovalo

- 70 let organiziranega kulturno-prosvetnega dela je lepa storitev, vsekakor pa zadosten povod, da se tak praznik primerno in dostojno praznuje.
- Katoliško prosvetno društvo v Globasnici je to tudi storilo. Kakor je bilo društvo iniciativno že pred 70 leti, ko so Globašani ustanovili prvo slovensko kulturno izobraževalno društvo na Koroškem, tako so podjetni tudi sedaj: Za 70-letnico so si zastavili cilj, prirediti kulturni festival, sklop prireditev čez cel teden. Izbor programa za ta kulturni teden je bil takšen, da je vsakomur nu-

- dil nekaj po svojem okusu. Pač pa moramo že ob začetku zabeležiti, da je slovenska kulturna in politična prominenca med tednom prav redko obiskala Globasnico.

Uvod prireditev globaškega kulturnega tedna, ki ga je otvoril predsednik Krščanske kulturne zveze Lovro Kaselj, je bila drama dr. Metoda Turnška „Kralj Samo“ (glej str. 3).

Že prvi dan je bila tudi otvoritev likovne razstave Janeza Elbeja. Tako pokrajine kot tudi portreti na njegovih platnih ga označujejo za nadarjenega slikarja, čeprav avtodidakta.

V ponedeljek zvečer je nastopil v Globasnici znani beat-ansambel „Bandžo 5“, ki je s svojim zelo kvalitetnim programom razveselil predvsem mladino.

V torek pa je bila popoldne koroška premierna predstava mladinskega filma „Kekec“.

Pod režijo Anite Hudlove so igralci Farne mladine iz Pliberka predvajali v torek zvečer sodobno ameriško komedijo Simona Neala „Zares čuden par“. Kot že pri „Kralju Samu“ se je pokazalo, da ima Anita Hudl pri izbiri tipov zelo posrečeno roko. Življenjska bližina komedije, psihološko zelo dobra zgradba ter igralci, ki so se v svoje vloge primerno vživeli, so bile porok, da je bila igra na izrednem nivoju in da gledalci, ki so tokrat prišli v le majhnem številu, kar niso mogli iz smeha. Več takih sodobnih komedij bi mogli priporočati tudi našim ostalim društvom širom Koroške.

Na dan točno po 70 letih, ko se je ustanovilo društvo, je bila v četrtek, 3. maja, na sporedu diskusija pod naslovom „Kulturno-politični položaj in delo koroških Slovencev (Dalje na 4. strani)

15. maj 1955 – 15. maj 1973

18 let je minilo od podpisa državne pogodbe, toda člen 7, ki nam zagotavlja v zaščito obstoja določene pravice, še vedno ni uresničen.

18 let doslednih in odločnih prizadevanj koroških Slovencev ni rodilo uspehov, ker so pristojne oblasti vedno spet kapitulirale pred nemškim nacionalizmom.

Zato pozdravljamo odločitev zveznega kanclerja dr. Kreiskega, da se na našo pobudo le sestane s predstavniki osrednjih organizacij koroških Slovencev.

Svojo pripravljenost za konstruktivno sodelovanje pri reševanju odprtih vprašanj naše narodnostne skupnosti bomo ponovno izpovedali na dan obletnice podpisa državne pogodbe na

ZBORU ODBORNIKOV IN KRAJEVNIH ZAUPNIKOV VSEH NARODNIH ORGANIZACIJ KOROŠKIH SLOVENCEV

v torek, dne 15. maja 1973, ob 20. uri v dvorani IV Delavske zbornice v Celovcu.

Gre za naše pravice! Gre za usodo našega ljudstva! Zato pridite vsi, da podprete naše narodne zahteve in tozadevno prizadevanje obeh osrednjih organizacij.

Celovec, dne 8. maja 1973.

Zveza slov. organizacij na Koroškem

Narodni svet kor. Slovencev

V imenu nemškega naroda

Obletnica usmrtnice selskih žrtev

Dne 28. aprila t. l. smo se zbrali Slovenci na Dunaju na mestu, kjer je bilo obglavljenih pred 30 leti 13 oseb, ki so nam ostali v spominu kot „selske žrtve“ nacizma.

Te komemoracije se je udeležilo nad 30 ljudi, zvečine študentje. Na to spominsko uro je povabil Narodni svet koroških Slovencev. Tajniški zastopnik, g. Karel Smolle je pozdravil tudi zastopnike strank (SPÖ, ÖVP ter KPÖ), osebnega zastopnika jugoslovanskega veleposlanika na Dunaju ter zastopnika društva nekdanjih ujetnikov koncentracijskih taborišč in Lige za človečanske pravice.

Dostikrat imamo priložnost, da se udeležimo spominskih proslav, navajeni smo poslušati govore o zgodovinskih važnih dogodkih in osebah. Da je spominjanje možno tudi v drugačni obliki, smo doživeli prav 28. aprila na nekdanjem morišču v deželni sodišču na Dunaju. Smolle namreč nam je bral iz aktov sodnijske razprave iz nacistične dobe.

To soočenje s hitlerjanskim pravosodjem — bilo je to v resnici krivosodje — nam je veliko primerneje odkrilo vsebino dogodkov in smisel spominjanja. Tako smo spoznali sledove in korenine tistih trenj in gledanj, ki jih prav pogosto in danes spet mnogo bolj zaznavamo pri mnogih nemškogovorečih Korošcih. Tu je vendar postalo očitno, da se misli, podane v sodnijskih razpravi niti za malenkost ne razlikujejo od govorjenja današnjih neonacistov; v marsičem so se menjale besede, a vsebina je slej ko prej ostala ista.

Noben opis sodnijskih aktov ne bi mogel tako zgovorno pričati o svojstvenosti nacističnega mišljenja in pravosodja kot izvlečki iz sodbe. (Zaradi izvirnosti podamo besedilo v nemščini.)

Im Namen des Deutschen Volkes... wegen Vorbereitung zum Hochverrat u. a. hat der Volksgerichtshof... zu Recht erkannt: Thomas Olip, Jakob Orasche, Johann Doujak, Franz Gregoritsch, Franz Pristovnik, Florian Kelich, Bartholomäus Orasche, Johann Orasche, Ulrich Kelich, Franz Weinzierl, Georg Pasternak, Michael Schupanz und Maria Olip haben im Kriege im deutschen Kärntnergau terroristischen kommunistisch eingestellten bewaffneten Bandes angehört, die die deutsche und überhaupt die reichstreu Bevölkerung terrorisierten, Deutsche ermordeten und Gehöfte plünderten, und Teile des Reiches von ihm losreißen wollten. Sie habe damit im Kriege den Feind des Reiches begünstigt und werden deshalb mit dem Tode bestraft. Sie sind für immer ehrlos...

WESENTLICHES ERGEBNIS DER ERMITTLUNGEN

I.

Die umstürzlerischen Bestrebungen der kommunistisch-slowenischen Banden im ehemals deutsch-jugoslawischen Grenzgebiet.

Während nach dem Kriege 1914/1918 auch große Teile des slowenischen Volkstums in Südkärnten, die sogenannten Windischen, sich in dem blutigen Freiheitskampf des Winters 1918/19 gegen die südslawischen Annektionsbestrebungen zur Wehr setzten und bei der Volksabstimmung am 10. Oktober 1920 für ein ungeteiltes österreichisches Kärnten stimmten, vertraten die slowenischen Einwohner des damaligen Grenzgebietes um Zell-Pfarr, dem Tatort der im vorliegenden Verfahren verfolgten Angeschuldigten, bereits damals vorwiegend den südslawischen Standpunkt. So gaben nach der Angabe des Franz Pristovnik von der gesamten Bevölkerung in Zell nur sieben Einwohner ihre Stimme für ein ungeteiltes österreichisches Kärnten. Diese deutschfeindliche Einstellung der Bevölkerung wurde in den nachfolgenden Jahren der österreichischen Republik insbesondere von dem Pfarrer Vauti und später von dem Holzhändler Olip durch sogenannte Minderheitenpropaganda im katholisch-slowenischen Kulturverein und durch Errichtung slowenischer Volksschulen gefördert, was unter anderem dazu führte, daß zur Zeit des nationalsozialistischen Umbruchs in den Donau- und Alpen-Reichsgauen nur ein Bruchteil der dortigen Grenzbevölkerung die deutsche Sprache beherrschte. Das Slowenentum konnte die Hetzarbeit gerade in der Dollfuß- und Schuschnigg-Zeit umso ungünstiger betreiben, als die katholisch-slowenischen Kulturvereine sich mit der Vaterländischen Front im Kampf gegen den Nationalsozialismus zusammenfanden. Nach der Errichtung des Großdeutschen Reiches wirkte sich die politische Verhetzung der Jugend alsbald dahin aus, daß Wehrdienstpflichtige oder bereits zum Wehrdienst einberufene Angehörige des slowenischen Volkstums aus diesem Grenzgebiet in nicht unerheblicher Anzahl nach Jugoslawien flüchteten. Bisher sind für das gesamte Kärntner Grenzgebiet 200 derartiger Fälle festgestellt worden, davon aus der Gemeinde Zell allein mehr als 20.

Als die deutschfeindlichen politischen Kreise im ehemaligen Jugoslawien Anfang 1941 auf Grund der ihnen von der Sowjetunion und den USA gemachten Versprechungen den Krieg mit

Deutschland auslösten, der mit der Besetzung Jugoslawiens endete, traten die katholisch-slowenischen Kreise im ehemaligen Grenzgebiet politisch zunächst noch nicht in Erscheinung. Erst seit Beginn des Entscheidungskampfes mit dem Bolschewismus, in dessen Folge die aktivistischen deutschfeindlichen Kreise im ehemaligen jugoslawischen Staatsgebiet den Bandenkrieg organisierten, lebte auch in Südkärnten die deutschfeindliche Tätigkeit wieder auf. In Anlehnung an das ehemalige jugoslawisch-sowjetische Bündnis stießen zu den kommunistischen Banden, die sich unter Benutzung der bereits vor Ausbruch der deutsch-jugoslawischen Feindseligkeiten angelegten Waffenverstecke in Oberkrain und in Mießtal bildeten, im Laufe des Jahres 1941 auch Nationalslowenen, Sokolanhänger und klerikal gebundene Personen. Diese

Predstavniki Narodnega sveta Karel Smolle polaga venec pred spomenik selskih žrtev 29. 4. 1943

Banden, deren Zentrale sich damals in Laibach befunden haben soll, vergrößerten sich auf diese Weise zusehends und führen seit der ersten Julihälfte 1941 auch in Oberkrain und der Steiermark den Bandenkrieg mit blutigem Terror, Raubüberfällen und Mordanschlägen in einer derart gefährlichen Weise, daß zu ihrer Bekämpfung schließlich größere Polizeiverbände und Einheiten der Wehrmacht eingesetzt werden mußten.

Gründe

Der ungeteilte und unteilbare Kärntnergau war von jeher bewußter Teil des Großdeutschen Siedlungsgebietes; Bestandteil des deutschen staatlichen und kulturellen Volkslebens.

Selbst unter fremdem Zwang nach den Diktaten von Versailles und St. Germain, als das deutsche Volk und Reich einer Welt von Feinden ohnmächtig gegenüberstand, hat das deutsche Kärntnervolk, mit ihm auch seine fremdsprachigen Teile, sich für das deutsche Schicksal dieses Landes entschieden.

1938 traten alle deutschen Stämme vor den Führer des wiedererwachten und dadurch wieder stark gewordenen Volkes und gründeten das Großdeutsche Reich. Und wieder bekannte in geschlossener Volksabstimmung das Kärntnervolk sich zu Großdeutschland.

Dieses Land gehört also durch das Recht des Blutes, der Geschichte, der kulturellen Leistung und nach eigener Entscheidung zum Großdeut-

schon Reich. Seine Mannschaft kämpft denn auch gemeinsam mit der Mannschaft aller anderen deutschen Gauen seit 4 Jahren auf Leben und Tod um Sein oder Nichtsein um die Freiheit unseres deutschen Volkes.

Und dieser Kampf dient ebenso einem freien und gerechten Aufbau des Lebens unseres eigenen Volkes und seiner Zukunft wie der Schaffung eines glückhaften Zusammenlebens der europafähigen, europawilligen und europawürdigen Völker unseres Erdteiles. Wo europafeindliche Kreise diesen Erdteil der plutokratischen Unterdrückung oder der bolschewistischen Verödung ausliefern wollten, hat der deutsche Soldat als Kämpfer Europas Ordnung geschaffen und dabei freiheitstollen und bisher unterdrückten europabewußten Völkern den Weg in die Freiheit geebnet, wie den verbündeten Völkern der Kroaten und Slowaken.

Dazu war unter anderem nötig, das wortbrüchige Jugoslawien auszulöschen, um auch in diesem Teil Europas der Freiheit, dem Fortschritt und der Ordnung den Sieg zu ermöglichen.

Wer sich im Reich diesem Kampfe unseres Volkes um Leben und Freiheit und diesem unserem Ringen um ein einiges lebenstarkes Europa verräterisch entgegenstellt, für den ist kein Platz in unserem kämpfenden Volk. Im Frieden nicht, ganz besonders aber nicht im totalen Krieg. Denn dieser beansprucht die Kräfte der ganzen Nation und alle Macht des Reiches im vollsten Umfang. Jeder Verrat schwächt die Kampfkraft, begünstigt also im Kriege den Feind. Jeder Verräter macht sich zum verkappten und also feigen, verräterischen Handlanger des Bolschewisten Stalin und der Plutokraten Roosevelt und Churchill.

Das haben im Gegensatz zur anständigen Bevölkerung gewisse Kreise im früheren Abstammungsgebiete in Kärnten getan, die sich aus Deserteuren, Kommunisten und Verbrechern zusammensetzten, aus Oberkrain Zuzug bekamen, Banden bildeten, um im unwegsamen Gebirge das schaffende und kämpfende Volk zu terrorisieren, Höfe zu überfallen und zu plündern, deutsche und überhaupt reichstreu Beamte und Amtsträger viehisch zu ermorden, wie erst kürzlich wieder geschehen ist, die Ruhe und Ordnung zu untergraben und so — letztlich mit Hilfe der äußeren Kriegsfeinde des Reiches — Teile des unteilbaren Kärntnergau aus dem Großdeutschen Reich herauszureißen und in dessen Südtteilen einen kommunistisch verseuchten Staat zu bilden, der ein ewiger Unruheherd in diesem Teil des Erdteiles wäre.

Zu den feindbegünstigenden Volksverrättern, die das getan haben, gehören die Angeklagten Thomas Olip, Jakob Orasche, Johann Doujak, Franz Gregoritsch, Franz Pristovnik, Florian Kelich, Bartholomäus Orasche, Johann Orasche und Ulrich Kelich.

Daß es angesichts dessen ganz unsinnig wäre, Mitleid als Motiv für solche Hilfe anzuführen, wie einige Angeklagte getan haben, bedarf danach kaum der Erwähnung. Auch die Bitte von Angeklagten, um ihrer Familien willen das Urteil zu mildern, erweckt nur zweierlei: 1. den Hinweis, daß der Verräter und sein Helfer sich das vorher hätten überlegen sollen, 2. den Hinweis darauf, daß wenn schon an das Mitleid appelliert wird — man an die Angehörigen der unschuldig Ermordeten denken muß!

Po branju iz sodnijskih aktov je položil drugi tajnik NSKS venec na mesto eksekucije sodbe, prav tako je oddal tam v spomin zastopnik jugoslovanskega veleposlanika šopek cvetic. fw

Študijska komisija na Dunaju

O ZADNJEM ZASEDANJU POROČA DR. VALENTIN INZKO

4. in 5. aprila 1973 je zasedala v parlamentu na Dunaju pod predsedstvom kanclerja dr. Kreiskega študijska komisija za reševanje problemov slovenske manjšine na Koroškem. Ta komisija se je konstituirala potem, ko je prišlo na Koroškem do izgrediv proti dvojezičnim napisom. Prvikrat je zasedala komisija 9. februarja, drugo zasedanje je bilo 4. in 5. aprila. Med prvim in drugim zasedanjem komisije pa se je sestala doslej trikrat posebna podkomisija, ki je imela nalogo, da razčisti pojem „slovensko ali mešano prebivalstvo“, ki ga vsebuje besedilo člena 7 avstrijske državne pogodbe. Člani podkomisije so bili poleg strokovnjakov za narodno in mednarodno pravo še slavisti, predstavniki zunanjega ministrstva ter zastopniki političnih strank in Cerkev na Koroškem.

Pojmi „slovensko prebivalstvo“ in „manjšina“ ter „slovenski del mešanega prebivalstva“ imajo isto vsebino. Pojem „manjšina“ je treba razumeti tako jezikovno kot etnično, torej narodnostno. Ta razlaga velja za celoten sedmi člen državne pogodbe. Izrecno so strokovnjaki poudarili, da se nanaša člen 7 na zaščito manjšine ter ga je treba zato razlagati v prid manjšini. Kriteriji, torej merila za pripadnost k manjšini, niso le jezikovnega značaja, temveč je treba poleg jezika upoštevati pri tem tudi objektivne in subjektivne vidike. Gre za celotno življenje narodnostne skupnosti, za njeno kulturno življenje, za društveno delovanje itd.

Nadalje so strokovnjaki menili, da nudijo vpogled v življenjsko področje manjšine lahko ljudska štetja, vendar ne morejo biti ljudska štetja edino merilo za pripadnost k manjšini, ker so vprašali pri ljudskih štetjih le po občevelnem jeziku. Del strokovnjakov je bil mnenja, da je ljudsko štetje iz leta 1951 zato uporabno za realizacijo manjšinskih določil člena 7, ker je bilo merodajno pri oblikovanju državne pogodbe. Drugi del strokovnjakov pa je zastopal stališče, da gre pri pojmu manjšina za dinamičen pojem, ki se tekom časa spreminja, zato je možno, da seže zakonodajalec v zvezi s področjem, na katerem naj velja manjšinska zaščita po rezultatih tudi novejših ljudskih štetjih.

Glede teritorija so bili strokovnjaki vsi enakega mnenja, da namreč vasi ni mogoče smatrati v smislu državne pogodbe kot teritorialno enoto. Najmanjša upravna enota je občina, večja upravna enota pa so sodni in politični okraji. Na omenjenih področjih je treba uresničiti določila državne pogodbe, torej tudi dvojezične krajevne napise.

Glede odstotka, ki naj bi bil merodajen za realizacijo manjšinskih določil, so strokovnjaki poudarili, da narodnostno pravo tozadevno ne omenja določenega merila. Možno pa je ugotoviti sledeče: Čim večja je teritorialna enota, na kateri naj se uresni-

čijo manjšinska določila, tem manjši mora biti odstotek, ki naj bi ga država uveljavljala kot ključ pri realizaciji manjšinskih določil.

Člani komisije so razpravljali na zasedanjih podkomisije tudi o „vindiškem problemu“. Posebno tehten je bil prispevek univ. prof. Issatschenka, ki je v obširni znanstveni razpravi prikazal razvoj slovenskega pismenega jezika ter slovenske književnosti s posebnim poudarkom na doprinos koroških Slovencev. Slovenski jezik koroškim Slovincem ni bil vsiljen, temveč so ga tekom zgodovine, posebno pa v 19. stoletju, sooblikovali. V kolikor so uporabljali v književnosti tekom razvoja izraz „windisch“ ter „windische Sprache“ vedno le v nemškem jeziku in vedno le v pomenu „slowenisch“ in „slowenische Sprache“. Issatschenko je izrecno poudaril, da govori kot strokovnjak in da ni pristojen, da bi razpravljalo o tem vprašanju s političnega vidika. Pač pa je na enem primeru Issatschenko prepričljivo osvetlil koroške razmere, ko je omenil, kar mu je glede materinega jezika nekdo na južnem Koroškem dejal: „Meine Muttersprache ist deutsch, pa doma govorimo slovensko“.

Izsledke podkomisije je posredovala ta glavni komisiji, ki je zasedala 4. in 5. aprila. V zvezi z ozemljem, na katerem naj bi veljala manjšinska zaščita, so sprožili posamezniki spet vprašanje tako imenovanega ugotavljanja manjšine. Del strokovnjakov je razpravljalo v komisiji tudi o ljudskem štetju, ki da bi ga bilo treba prav v namen realizacije člena 7 državne pogodbe izvesti. Pri vprašanih, na katera bi posamezniki tajno in pismenim potom odgovorili, bi moral veljati kot kriterij takó jezik, kot bi bilo treba po mnenju strokovnjakov na drugi strani upoštevati tudi subjektivni kriterij, to se pravi voljo posameznika, ali se čuti kot pripadnik te ali druge narodnostne skupnosti.

(Nadaljevanje na 5. strani)

„Kralj Samo“ v Globasnici

KRSTNA PREDSTAVA TURNŠKOVE DRAME NAVDUŠILA

V Globasnici je praznovalo Katoliško prosvetno društvo 70-letnico. V počastitev tega jubileja so priredili kar celotedenski kulturni festival. Za prvi dan festivala, 29. aprila, so uprizorili Turnškovo zgodovinsko dramo „Kralj Samo“ v 5 dejanjih. Režijo je prevzela in posrečeno izvedla mlada akademska izobraženka, gospa Anita Hudlova, ki je tudi sama književnica (piše dramo v zvezi z 10. oktobrom).

Zahtevno Turnškovo zgodovinsko dramo v verzih je s 36 igralci pripravljala skozi dva meseca. En mesec je vadila samo bralne vaje. Tudi sceno in kostume je zamislila in v igralcih ter igralkah pobudila ustrezen značaj, kot ga zahteva vloga. Priznati je treba gospe Hudlovi izvrsten posluš za dramatično in sposobnost, da je podeželski oder dvignila na tako visoko raven, da je igra bila pravi užitek.

Ker je v »Kralju Samu« prikazana naša najstarejša zgodovina, ki jo koroško občinstvo komaj pozna, je pisatelj dramatik dr. Metod Turnšek pred uprizoritvijo razložil, kateri so bili prvi sosede slovenskega naroda in od kod so ogrožali slovensko zemljo, zlasti kneževino Karantanijo.

Občinstvo je pozorno sledilo igri, usodi karantanskih in drugih slovanskih junakov in junakinj. Načrt zvitega obrskega kagana (vladarja) Bajana, ki se za doseg svojih političnih ciljev posluži tudi intimnih zvez sina in hčere s karantanskimi kneževici in kneginjami, stopnjuje napetost igre, ki se usodno zaplete. Slovensko mlado kneževino Milenko si zaželi kaganov sin Bajnud, pa tudi frankovski junak, slovanski vojskovodja »Kralj Samo«, prosi isto Slovenko za roko. Tvegana je ljubezen med slovenskim kneževičem, sužnjem v obrskem hringu, Inkom ter zalo kaganovo hčerjo Asjo, za katero je mogočni kagan že izbral enega svojih jugurov.

Pa ne samo Obri, tudi drugi karantanski in slovanski sovražniki nastopijo, tako mogočni Franki s kraljem Dagobertom in njihovih vojni zavezniki Bavarci in Langobardi. Le velika Sarmova vojaška sposobnost in ljubezen do Karantancev ter strnjene moči slovanskih knezov zmorejo odlični udar in poraz frankovskega zavojevalca kralja Dagoberta I. 631.

Drama ima 5 dejanj in kar tri dejanja so postavljena na karantansko zemljo. Režiserka, gospa Hudlova, je spretno vsa-

kemu pozorišču dala lastno barvitost (z različnimi kožami in orožjem po stenah), ustrezno opremo tujih in domačih bojevnikov. Odličen je bil kagan Bajan, ki je dovršeno podal značaj obrskega okrutnega. Tudi Franki s svojim kraljem Dagobertom, so pokazali pretresljivo sceno. Kralj Samo je poleg svoje odločnosti razodeval tudi dobro srce in veliko širokogrudnost, nuditi vojno pomoč slehernemu slovanskemu rodu.

Slovanski knezi (karantanski Valuk in Njegov sin Inko, sorbski Drevan, ljutiški Žitomir, obodriški Krok) so sicer sprva nesložni, slednjič pa se vsi krepko strnejo zoper skupnega sovražnika: Obre, Franke, Bavarce in Langobarde. Posrečeni so značaj mladih slovanskih knežev, Samove matere Samoslave in nevarne Obrovke Asje. V svojih

preprostih, a v tudi elegantnih kostumih so privlačevale in dobro igrale vsaka svojo vlogo. Njihova narodna zavednost in odločnost je tudi moškim vlivala pogum.

Časovno in krajevno barvitost je gospa režiserka reševala s temo in lučjo in z bobnanjem na boben v različnih, zlasti pospešenih taktih.

Poklicno gledališče in poklicni igralci bi seveda tako mogočno Turnškovo dramo zanjeli in podali bolj mogočno, čeprav bi tudi zanje izvedba bila težka. Podeželski oder v Globasnici pa je dal iz sebe najboljše in dokazal, da je sposoben, lepo igrati, našo najslavnejšo zgodovino, prikazati še kje drugje, z gostovanjem v domači koroški deželi, v primorskem zamejstvu in celo pri matičnem narodu. Gostovanje bo tudi dokaz, da še živi in je še borben naš narod v karantanski deželi.

Opomba: Podrobno oceno z navedbo imen globaških igralcev in igralk bo vsekakor objavilo katero slovensko kulturno glasilo.

Nova pesniška zbirka Vinka Beličiča

- Tik pred velikonočnimi prazniki, torej
- komaj pred mesecem, je izšla v Trstu
- nova pesniška zbirka Vinka Beličiča z naslovom: „Bližine in daljave“.

Pesnik, ki bo letos avgusta praznoval 60-letnico življenja, je sprejel v to antologijo 54 pesmi; nekatere so vzete iz prejšnjih zbirk, druge so bile objavljene drugod ali pa so nove. Prof. Martin Jevnikar, ki je tej izdaji napisal spremno besedo, pravi, da je ta knjiga izbor najboljše Beličičeve lirike, razdeljena pa je v pet vsebinsko zaokroženih ciklov. „Prvi trije opevajo tri obdobja pesnikovega življenja: Belo krajino in medvojni čas; Trst v prvih povojnih letih; kraško gmajno, na robu katere se je na Opčinah končno ustabil in pognal korenine. Zadnja dva cikla obsegata pesmi, ki so jih navdihnili bližnji in daljni kraji, ter miselno in religiozno liriko.“

Vinko Beličič se je doslej predstavil že z osmimi leposlovnimi knjigami: V Ljubljani sta izšli povest „Molitev na gori“ (1943) in pesniška zbirka „Češminov grm“ (1944); v Gorici zbirki črtic „Kačurjev rod“ (1952) in „Med mejniki“ (1971); zbirka črtic z naslovom „Dokler je dan“ je izšla istočasno v Buenos Airesu in Trstu (1958), v Buenos Airesu pa „Nova pesem“ (1961); pesniški zbirki, ki sta izšli v Trstu, so „Pot iz doline“ (1954) in „Gmajna“ (1967).

- Najnovejšo Beličičevo zbirko „Bližine in daljave“ je založila tržaška MLADIKA.
- Knjigo, ki stane 50.— šilingov, lahko dobite osebno v Mohorjevi knjigarni v Celovcu (kljub preurejanju trgovine) ali pa pišite ponjo na naslov: Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt.

Nagrada „Vstajenje“ za leto 1972

Komisija literarne nagrade „VSTAJENJE“, ki jo sestavljajo Martin Jevnikar, Franc Jezza, Anton Kacin in Zora Tavčar-Rebula, se je sestala dne 1. maja 1973 v Trstu in podelila literarno nagrado „VSTAJENJE“ za leto 1972 koroški pesnici Milki Hartmannovi.

Komisija je takole utemeljila svojo odločitev: „Njena zbirka LIPOV CVET, ki je izšla leta 1972 pri Mohorjevi družbi v Celovcu, izraža ljubezen in zvestobo do slovenske besede in koroške zemlje. Iz njenih pesmi zveni bolečina in stiska koroškega slovenskega človeka; istočasno mu te pesmi ohranjajo bogastvo ljudskih običajev, razkri-

vajo edinstveno lepoto pokrajine ter vzbuja jo vero in upanje v lepšo bodočnost. Pesmi so primerne čustvovanju njenih rojakov, saj so mnoge uglašbene in že ponarodele.“

Pesniki bodo literarno nagrado slovesno izročili v ponedeljek, 21. maja 1973, v Trstu.

Ambicija je v resnici pohlep po moči.

Charles Colton

Siromaštvo še nikoli ni izzivalo zavisti.

Italijanski pogovor

DR. RAJKO LOŽAR:

(1. nadaljevanje)

O imenih naših jedi

2

Naš namen tu je zapisati nekaj besed o tisti veliki skupini močnih jedi, ki se imenujejo zlivanke in jih je Grumova pregledno obdelala v sistematičnem delu. Zlivanke so jedi iz tekočega nekvašenega testa. Njihova mednarodna razširjenost ne pozna meja. V sodobni Severni Ameriki se imenujejo pancakes, kar je narejene iz testa ajdove moke. Servirajo se za zajtrk. Gost jih vroče namaže s surovim maslom, povrh pa z javorjevim sirupom in menda je to edina jed, kjer Američanec ne šteje kalorij. Zlivanke poznajo Avstrijci, Švicarji, Norvežani, Madžari, Poljaki itd. V ZDA so bile razširjene v Grandmother, s Times, to je v treh generacijah nazaj. Poznali so jih Indijanci, ki so delali testo iz moke divjega riža, ki je bil najbolj pogost v državah Wisconsin in Michigan. Ne more biti dvoma, da je škof Baraga v svoji asketski dieti užival take vrste zlivanke. To pa me spravi na misel, da so tudi naši mostiščarji delali zlivanke iz moke vodnega oreška (trapa natans), ker je bil to najbolj ekonomski način uporabe te hrane.

Najbolj znani zlivanki sta palačinka in njena debelejša sestra omleta. Vsak Slovenec jih pozna. Poznali so jih pa že v starem veku. Rimljani so imenovali tanjšo sestro placenta, kar je preko romunščine, ki je ohranila mnogo romanskih sestavin, prišlo v madžarski jezik in postalo palacsinta, v ostalem delu monarhije pa palačinka. Debelejša sestra se je pa pri Rimljanih imeno-

vala lamella, iz tega je nastalo francosko omelette, iz tega pa v internacionalni rabi omelette, naša omeleta (mi smo ji spremenili spol in jim rečemo omleti). So much for this.

Med zlivanke spadajo tudi goriško-tržaške pince, ki jih Grumova navaja na str. 244. Pozna jih kar pet različnih vrst. Te pince prvotno tudi niso bile naša narodna jed, temveč so jih naši predniki pobrali pri Italijanih, kajti te pince niso nič drugega kot italijanske pizze, ki imajo svojo domovinsko pravico v južni Italiji, na Siciliji in otokih Mediteranskega morja. Emigrantje iz Italije so jih vzeli s seboj v ZDA in so danes neke vrste kulinarčni bestseller. Čudno je, da niso mogle to postati doma in da ti emigrantje niso že doma postali milijonarji. Pizze se prodajajo in servirajo v posebnih paviljonih, ki se šablonsko imenujejo: Pizza Parlors, malo bolj poetično: Pizza Gardens, zdaj pa so zanje iznašli posebne paviljone, ki posnemajo staroitalsko-mediteranske kočice in se imenujejo Pizza Huts. Naravno je, da se prodajajo tudi v trgovinah s hrano in v Super-Marketih.

Na slovenskem značaju, ki ga nikjer ni, ta pizza ne bo nič izgubila, če se bo tudi v Sloveniji prodajala v masah in v paviljonih, ki bi npr. posnemali planšarske kočice iz naših Julijskih Alp, recimo zlasti iz bovško-tolminskih gora, pa tudi iz Zapadnih Julijcev. Predpogoj za reputacijo pa je po mojem zopet kvaliteta, snaga in preciznost v pripravi in serviranju.

Izmed slovenskih zlivank je pa moja pozor-

nost zbudila posebno ena, ki se imenuje levša. Avtorica pravi, da se je ta jed razširila pri nas iz Prekmurja v druge kraje in je dobila tudi druga imena, npr. Gorjanski poteček (ne pove, katera Gorje so to), koruzni zlivanci in druga. Za Belo krajino sem ugotovil ime kozna zlivka. Te zlivanke so bile marsikje edina jed za kosilo, testo je bilo nekvašeno, če pa se je primešal kvas, pravi Grumova, je bila to pogača. Edini recept za tako zlivanko, ki ga Grumova objavlja, je iz Dolenjske in se glasi: 1 liter koruzne moke, 1 liter mleka, sol, sladkor, 3—4 jajca, pol kg suhih češpelj, 3 dkg kvasa, maščoba za peko, oziroma za posodo, v kateri se jed peče. Ker je v receptu tudi kvas, zato je jed pravzaprav pogača. Drugi nadevi so orehi, skuta, smetana, mak, v testo so dajali tudi ocvirke. Iz vsega tega sledi, da ta jed ni preprosta in tudi ne predstavlja prvotni stadij zlivanke, ki se imenuje levša. Jed je tipično slovenska, z mnogimi sestavnimi natrpna poslastica, kot je naša potica.

Ko sem našel besedo levša v kazalu, sem najprej mislil, da prihaja ime od norveške Lefse; toda kmalu se je navdušenje ohladilo, kajti Lefse je iz družine mlincev, rusko: blincev, nemško: Das Fladenbrot, ne pa zlivanka. Zato je bilo treba iti po razlagi imena in predmeta drugam, k našim bratom na jug. V svoji klasični razpravi o hrani katoliških in muslimanskih prebivalcev v dolini reke Plive v Bosni je Edmund Schneeweiss zabeležil jed, ki je na las podobna levši, toda ni kvašena, tudi ni preobložena z nadevi. Takole jo je opisal: „Tekoče testo iz koruzne moke, mleka in jajc ter soli se zlije v posodo, ki se imenuje tevsija in se v njej peče. Pogosto so testo s pomočjo ročaja žlice prej razdeli v kvadrate, da se olajša kasnejša delitev. To delo se imenuje: šara se. Ko je ukjevača, ta-

Pesem koroških deklet

„V „Gospodarstvu“, slovenskem listu, ki izhaja v Trstu sem bral članek pod naslovom „Pesem koroških deklet“. Ker je spis res aktualen in s srcem napisan ter dobromameren, smo se odločili, da ga objavimo tudi v Našem tedniku.

Zopet sem slišal pesem koroških deklet. Bilo je to na nedavnem koncertu pevskega zbora »Jakob Petelin-Gallus« v Kulturnem domu. In zopet sem si dejal sam pri sebi: »One ne pojejo, molijo!« Tako zbrano, zatopljeno, mehko in s pogledom proti nebu pojejo. Vedel sem že davno, da so Korošci izredno čustveni in da z veliko ljubeznijo gojijo petje, a sem bil pred meseci kljub temu presenečen ob pogledu na televizijski ekran, ko se je na njem prikazala tesna sobica, natlačena z dekleti. Dirigent se je komaj še sukal, tako malo prostora je bilo. Menda je to bilo v Bistrici. Šibko in otožno, a vendar čudovito ubrano je zvenela koroška narodna pesem. Tedaj se mi je zazdelo, da z obrazov, uprtih v dirigenta, in iz napeva pesni odseva pobožna molitev. Kdo so tisti, na Koroškem, ki se te »molitve« plašijo?

Ljubke Korošice so zapele tudi pesem o Rožu, Zilji in Podjuni. Menda so prav iz nje ali katere druge moja ušesa ujela: »... tam narod trpi«. Ne samo na Koroškem. Tudi v Kanalski dolini, na Beneškem, tudi pri nas!

Zakaj je naša pesem tako otožna, da se tujec ustavi ob njej in radovedno povprašuje fante, kje so se je naučili, kje je doma. Zakaj ni bolj odporna, bojevita? Mar bi ne bilo bolje, da bi raztrgali zadnje note, ki se še skrivajo po omrah in na policah naših pevovodij? Samo »Naprej zastava slave« naj še ostane v arhivu. Še Zajčevu »U boj, u boj...« smo si morali izposoditi pri Hrvatih, a danes jo poje samo še stara generacija, pravzaprav samo še v spominu in bivši partizanski borci se že pritožujejo, da partizanska pesem umira. Pojemo rajši Prešernovo »Zdravico«: »ko rojak prost bo usak, ne vrag, le sosed bo mejak«.

V ušesih mi zopet zveni tista, ki sem jo slišal na Vipavskem, ko se je porajala goriska pomlad in za njo vstajenje: »Vstani-te, polmrlični vi, ojdprite se vi mili grobi...«

Kdo je kriv, da rojakom na Koroškem in tudi nam uhajajo misli v preteklost? Da pojemo kantate o »ustoličenju karantanskih knezov« ter se oziramo v preteklost, namesto, da bi svobodno in smelo zrlj v prihodnost?

In tista o kraških rezervatih? Mar ne sodi že davno v kraški muzej za večne čase?

— l b —

(Dalje prihodnjič)

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici je praznovalo

(Nadaljevanje s 1. strani)

zda in v prihodnje". Aktualnost teme je privabila v Globasnici okoli 200 zainteresiranih poslušalcev, med njimi zelo veliko mladine. Prav tako so bili navzoči skoraj vsi kulturni in politični delavci koroških Slovencev. Nekateri so prišli celo od zelo daleč.

Na podiju so sprva podali dr. Joško Tischler za NSKS, dr. Franci Zwitter za ZSO, Lovro Kaselj za KKZ ter Hanzi Weiss za SPZ kratke statemente.

Dvorni svetnik dr. JOŠKO TISCHLER je nakazal poveljni razvoj in prizadevanja organizacij koroških Slovencev za uresničitev določil državne pogodbe in omenil, da je oficialna Koroška zavestno dala plebiscitne proslave v roke nemško nacionalnih krogov. Tako nastale posledice so bile vzrok vsem nerazveseljivim dogodkom od leta 1970 naprej vse do neefektivne komisije za table.

Dr. FRANCI ZWITTER je poudaril, da smo koroški Slovenci tako v zgodovini kot tudi danes živi sestavni del slovenskega naroda, kot tak imamo tudi dosti lastnih ustvarjalnih moči.

Predsednik Krščanske kulturne zveze župnik LOVRO KASELJ je nakazal, da sta dve osrednji organizaciji v pluralistični družbi povsem normalni.

Predsednik prosvetne zveze HANZI WEISS pa je pograbil kulturno-politični koncept za delo v naslednjih letih.

Kar na začetku diskusije se je moral avstrijski radio podvreči kritični oceni. Na tem področju pogrešamo slovenske televizijske oddaje, oddaje v lastni zadevi, tako imenovane Belangsendungen. Tudi navzočnost Slovencev v slovenskih oddajah je bila predmet razpravljanja. Po deloma zelo emocionalnih stališčih so prekinili debato k tej temi. Sploh se je izkazalo, da pri vodstvu koroških Slovencev ni koncepta na področju politike masovnih medijev.

Nadaljni osrednji problemi, okoli katerih se je vrtela diskusija, so bili kulturno-politični program za delo v naslednjih letih, ki so ga sicer smatrali za potrebnega, o katerem pa konkretno ni bilo govora. Vzgoja mladine od otroškega vrtca vse tja do integracije v kulturna in politična društva, gradnja kulturnega doma, ustanovitev znanstvenega instituta, vprašanje potrebe ali nepotrebnosti dveh osrednjih organizacij, ter vprašanje samostojnih nastopov so bile nadaljne teme. Predvsem v vprašanju dvodeljenosti so poudarili podijski diskutanti v zaključnih besedah, da pred vlado in drugimi forumi nastopata obe osrednji organizaciji, tako politični kot tudi kulturni, enotno. Ni pa nihče nakazal, kako bo ta dvotirnost izgledala v bodočnosti in kakšen bo odnos organizacij do pluralizma, ko bo ustanovljen znanstveni institut, ko bo zgrajen kulturni dom. Diskutanti na podiju so zatrje-

vali, da v centralah ni takega prepira, kot izgleda na podeželju.

Kot zaključek lahko rečemo k diskusiji, da je bila dokaj potrebna, saj so debatirali tri in pol ure, pa še dalje bi lahko trajalo. Ti „mestni pogovori“ koroških Slovencev so pokazali, da niso bili samo zaradi diskusije same, ampak da odgovarjajo pravi potrebi med ljudstvom po prav tako pravi določitvi trenutnega položaja. Vsekakor bodo še večkrat potrebni.

V petek je zabaval občinstvo ansambel „Dobri znanci“ ter sestre Potočnik. Za dobro voljo je skrbel humorist Marjan Roblek. Omeniti je treba, da je ta ansambel že pred 16 leti gostoval v Globasnici, takrat šele na začetku svoje kariere in se tega srečanja še dobro spominjajo.

V soboto pa je nastopila godba na pihala iz „Gorij“. Marsikdo je izrazil misel, da bi tudi koroški Slovenci potrebovali tako skupino.

Obletnica obglavljenja dunajskih žrtev v Selah

Na selskem pokopališču sta na lopici stare cerkve vzdani dve spominski plošči s slikami in imeni trinajsterih, ki so bili 13. aprila 1943 v Celovcu od I. berlinskega sodnega senata pod predsedstvom zloglasnega krvoločnega nacističnega fraiserja, po nedolžnem obsojeni na smrt in 29. aprila nato na Dunaju obglavljeni. Njih zemeljski ostanki počivajo spodaj v dveh grobovih.

Vsako leto počastimo na obletnico spomin nanje. Letos, ob 30-letnici, smo se zbrali sorodniki in mnogi drugi v soboto, na predvečer k maši zadušnici, nato pa ob grobu. Fantovski pevski zbor je tam občuteno zapel tri pesmi: „Oj Doberdob“, „Rož, Podjuna, Zilja“ in „Gozdlič je že zelen“. Občinski odbor je gomili okrasil s svežimi šopki, g. župan pa ju je pokropil in v cerkvi ter tu kratko govoril o pokojnih žrtvah. Tako smo Selani počastili pokojne mučenike.

V nedeljo dopoldne, pa je bila svečanost polaganja vencev v širšem obsegu. O tem je poročal naš list posebej.

(Kulturno delo)

Na cvetno nedeljo nas je naš dobri prijatelj, g. Vinko Zaletel zopet vodil s slikami in razlago po tistih krajih, kamor ga je zanesla potovalna vna, tokrat po Avstraliji pri slovenskih rojakih in evharističnem kongresu. Predvajal nam je zaenkrat samo polovico slik, pa jih je bilo toliko, da so se nam oči skoraj utrudile. Vendar pa bomo k nadaljevanju spet radi prišli.

Stara navada je že pri nas, da je na velikonočni ponedeljek igra. Tudi letos je bila, a niso nastopili domači igralci, marveč je gostovalo prosvetno društvo iz Štandreža pri Gorici s komedijo „Ambrosio krade čas“. To je pa res komedija, pri kateri smo se pošteno nasmejali. Kar deloma zaradi prehitrega govorjenja nismo razumeli, nam je nadomestila izborna mimika in živahno kretanje nastopajočih igralcev. Domače prosvetno društvo pripravlja poučno igro „Župnik iz cvetočega vinograda“ za „obirsko“ nedeljo, 13. maja. Takrat upamo na obilno udeležbo tudi od Obirčanov.

(Dva pogreba)

Bridka izguba je zadela pd. Tomkove na Zvrhnjem Kotu: umrla je mati, stara šele 39 let. Pred sedmimi leti je mladi gospodar Tevžej na Brezjah spoznal Marijo Roblek iz Preddvora na Gorenjskem in postala je njegova žena. Kmalu se je privadila v novem domu. Bila je zelo delavna, verna in spoštovana od vseh, ki so jo poznali. Zelo si je želela otrok in želja se ji je izpolnila: 11. aprila je v Celovcu rodila krepkega sinčka, potrebna pa je bila dvojna operacija,

V nedeljo je bila sprva maša za rajne člane društva, domačin Franc Hudl je v svoji pridigi nakazal idealizem bivših članov.

„Leder se jaz pišem, Franci mi je ime“. S to pesmijo, ki jo je že svojčas pel Globašan in ljudski pevec Franc Leder Lesičjak o sebi, je zapel ob odkritju Lesičjakovega spomenika globaški zbor po vodstvom Janeza Petjaka. Dr. Pavle Zablantnik je v slavnostnem govoru ob odkritju orisal življenje tega pevca, kot ga le pozna on, ki se je z njegovim življenjem že intenzivno znanstveno bavil. Lesičjakov kip je delo akademske kiparke Alenke Eržen-Šuštaršičeve.

Višek je pomenila zaključna akademija. 14 pevcev jubilantskega zbora je iz rok Radovana Gobca prejelo Gallusovo odličje za dolgoletno pevsko zvestobo. Proslavo so še olepšali godba na pihala „Gorje“, zbor iz Globasnice pod vodstvom Janeza Petjaka, zbor „Danica“ pod vodstvom Hanzija Kežarja, moški zbor „Edinost“ iz Pliberka pod vodstvom Foltija Hartmana ter komorni zbor iz Ptujja pod vodstvom prof. Branka Rajšterja. Proslavo, na kateri je bil slavnostni govornik Jožko Hudl, je zaključila pesem „Kar dedje naši so ljubili, to ljubimo z vso dušo mi“.

po kateri je zaradi izgube krvi dne 29. aprila umrla.

Pogreba v Selah, dne 3. maja, se je udeležilo mnogo žalujočih, med njimi tudi številni sorodniki.

Naj Bog potolaži družino, sinček Marjan-Ferdinand pa naj v oskrbi tete raste in se razvija v veselje očetu, mamica pa ga naj iz nebes varuje nezgod, naj bo nekoč z njo združen v večni sreči!

V soboto, 5. maja, pa je za vedno zaprla oči najstarejša žena naše fare: Liza Mlečnik, stara 96 in pol let. Spod. Mlečnikova rodovina je trdna in krepka. Oče Primož je učakal 89 let, mati 79, sestra Marija je pred kratkim umrla v Šmarjeti, ko je že dopolnila 100 let. Brat Janez, pd. Pajnar, je dočkal 83 let, brat Jožef, bivši pd. Pušelj, 87 let, brat Jakob 77 let, brat Matevž 78 let.

Rajna Liza ni bila nikoli hudo bolna, vedno je imela izboren tek in bila dobre volje. Zadnje mesece pa je zaradi starosti le oslabela in končno umrla. Bivala je v stari občinski hiši, dobro oskrbovana od nečakinje Angele. Naj v miru počiva!

GALICIJA

Za Veliko noč je smrt močno zaorala na njivi naše fare: troje grobov je odprla. Na veliki torek zvečer se je smrtno ponesrečil 47-letni kmet in gostilničar Hans Kapus v Jerišah. Ko smo pri pogrebu na veliki četrtek molili zanj, smo že vedeli, da se bomo na velikonočno nedeljo poslovili tudi od 83-letne Ane Juch. Dalj časa je že ležala težko bolna v Celovcu, potem ko si je zlomila stegno. Številna množica se je zbrala k njenemu pogrebu.

Na veliki petek pa je žalost zajela Stepančičevo družino. Devetletni Izidor je tekel po kruh in težko ranjen obležal na cesti par metrov pred domačo hišo: avto je trčil vanj. Zdravniki mu niso mogli več pomagati; še ponoči je umrl. Vsa šola in veliko število faranov se je zbralo pri pogrebni sv. maši. Petje otrok Izidorju v slovo nas je zelo ganilo. Težko prizadeti družini in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Naše prireditve

Farna mladina v Železni Kapli vabi na

materinsko proslavo

v nedeljo, 13. maja 1973, ob pol treh (14.30), v farni dvorani v Železni Kapli.

Spored: pesmice, deklamacije in igrca „Pavelčkova piščalka“

Svidenja z vami se veselijo vaši otroci!

Slovensko prosvetno društvo „RADIŠE“ vabi na

materinsko proslavo

ki bo v nedeljo, dne 13. maja 1973, ob 15. uri v dvorani pri cerkvi na Radišah.

V prvem delu bodo domači pevci zapeli nekaj za materinski dan primernih pesmi, domača učiteljica pa bo nastopila s šolskimi otroki.

Drugi del bo izvajal pevski zbor „Angel Besednjak“ iz Maribora, ki bo ta dan gostoval pri nas na Radišah.

Vabimo posebno vse matere, pa tudi druge od blizu in daleč, da se udeležijo naše materinske proslave. O d b o r

Društvo Danica v Št. Vidu v Podjuni vabi na Goldonijevo veseligo

Sluga dveh gospodov

v nedeljo, 13. maja, ob 20. uri pri Voglu v Št. Primožu.

Gostuje farna mladina iz Železne Kaple.

Prisrčno vabljeni!

DOM V TINJAH IN DUŠNOPASTIRSKI URAD vabita na

potovanje

v Mauthausen pri Linzu (taborišče) — Melk — Maria Zell — Seckau 19. in 20. maja 1973.

Voz: avtopodjetje Sienčnik

Cena: šil. 290.— za vožnjo, za večerjo, prenočišče in zajtrk v Spitzu (Wachau).

Prijave: nujno prosimo do 14. maja 1973, na Dušnopastirski urad, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel. 04222 — 85 3 48.

To romanje je razpisano za rojake iz Roža, Podjune, Zile in Gur.

Število udeležencev je omejeno, ker jih moremo sprejeti samo 50. Zato se čimprej prijavite.

Prijavljenim bomo doposlali položnice in vse potrebne informacije.

Mladinski izlet

26. in 27. maja 1973

v Mauthausen — Ybbs Persenbeug — Melk — Wachau — Maria Zell — Seckau

Voz: avtopodjetje Sienčnik
Prijave sprejema Katoliška mladina, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26, Telefon 04222 — 85 3 48 do 20. maja.

Cena: šil. 290.— za vožnjo ter za večerjo, prenočišče in zajtrk v Spitzu (Wachau).

Učenke obeh gospodinjstkih šol šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu vas vabijo na

razstavo in kulturno prireditve

Razstavo si lahko ogledate v soboto, 19. 5. 1973, od treh popoldne in v nedeljo, 20. 5. 1973, do šestih zvečer.

Kulturna prireditve bo v domači dvorani v nedeljo, 20. 5. 1973, ob pol dveh in ob štirih popoldne.

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu prisrčno vabi na

ŠOLSKO AKADEMIMO

ki bo v nedeljo, dne 27. maja 1973, ob 14.30 uri v Delavski zbornici (Arbeiterkammer) v Celovcu.

Proslavili bomo 10-letnico prve mature na slovenski gimnaziji. Na sporedu bodo pevske in glasbene točke, recitacije in ljudski plesi.

Svetujemo in prosimo, da si vstopnice pravočasno preskrbite v pisarni Zvezne gimnazije za Slovence. Ravnateljstvo

Učenke gospodinjstke šole v Št. Rupertu pri Velikovcu vas vabijo na

razstavo in kulturno prireditve

ki bo v nedeljo, 13. maja 1973.

Kuharsko in šiviljsko razstavo si lahko ogledate v soboto, 12. maja, popoldne in v nedeljo, 13. maja, od 8. ure zjutraj do 16. ure popoldne.

Kulturna prireditve bo v nedeljo, 13. maja: prva ob 13.30 in ob 16. uri ponovitev s celotnim sporedom.

Spored prireditve:

1. Prisrčno dobrodošli! (Pozdrav)
2. Pomlad je tu! (Zbor zapoje tri pesmi)
3. Govor
4. Ob zibeli. (Našim materam za njihov dan)
5. Moč zveste ljubezni. (Žaloigra v treh dejanjih)
6. Veselje in žalost. (Zbor zapoje tri pesmi)
7. Pestro je naše delo in življenje. (Prizor s petjem in simboličnim rajanjem)

Študijska komisija na Dunaju

(Nadaljevanje z 2. strani)

K vprašanju območja, na katerem naj bi veljala določila manjšinske zaščite ter k vprašanju ugotavljanja manjšine sem zavzel v komisiji sledeče stališče:

„Ne drži, da zavezniški oziroma podpisni- ce avstrijske državne pogodbe ne bi imele pred očmi pri pogajanjih manjšinskega teritorija. Manjšinska šolska odredba iz leta 1945 je veljala za ozemlje, ki sta ga pri pogajanjih za avstrijsko državno pogodbo priznali pred mednarodno javnostjo tako koroška deželna vlada kot vlada na Dunaju.

Prav tako ni znano, da bi zastopniki Avstrije osporavali pri pogajanjih za državno pogodbo teritorij z manjšinsko zaščito oziroma, da bi stavili pri pogajanjih — kar bi moralo biti razvidno iz protokolov — politični zastopniki Avstrije zaveznikom vprašanje, na katerem ozemlju naj velja manjšinska zaščita.“ „Poleg tega,“ sem dejal, „Avstrija izpolnitev obveznosti, ki izvirajo iz člena 7, ni vezala ob podpisu državne pogodbe leta 1955 na izvedbo kakršnega koli ugotavljanja manjšine. Torej je bil teritorij manjšine znan, kar dokazuje tudi ljudsko štetje iz leta 1951. To ljudsko štetje so izvedli v času, ko so bile pričujoče v Avstriji pred podpisom državne pogodbe še zasedbene sile. Tedaj so našli z vsemi kombinacijami 43.000 pripadnikov slovenske manjšine. To število je bilo poleg ozemlja s slovenskim in mešanim prebivalstvom zaveznikom znano. Zato bi bilo le naravno, da se to upošteva pri realizaciji člena 7 kot dano dejstvo, torej tako teritorij kot razmeroma precej stvarno dognano število pripadnikov manjšine.

Poleg tega ni v smislu manjšinske zaščite, da se začne z realizacijo člena 7 osemnajst let po podpisu državne pogodbe. Medtem je padlo po statistiki na podlagi ljudskih štetij število pripadnikov manjšine od 43.000 na 19.000 pri ljudskem štetju leta 1971.“ „Sploh pa,“ sem poudaril, „ugotavljanje manjšine ni potrebno. Saj so za časa nacizma, ko so izseljevali slovenske družine, točno vedeli, kje smo koroški Slovenci naseljeni. Družine izseljencev najdemo tako v osrčju dvojezičnega ozemlja kot na skrajni severni jezikovni meji, v okolici Šmohorja, na Kostanjah severno od Vrbe, na Dječkih itd.“

V zvezi z ugotavljanjem manjšine so zastopnike socialistične stranke vprašali v komisiji tudi glede izjave, ki jo je podal po koroških občinskih volitvah namestnik deželnega glavarja Suchanec zaradi ugotavljanja manjšine. Predstavnik socialistične stranke so menili, da pri tej izjavi ne gre za strankino stališče. Stališče stranke je glede ugotavljanja manjšine ostalo isto kot pred volitvami. Tudi namestnik deželnega glavarja je dejal, da je bilo to njegovo osebno mnenje.

Seveda so razpravljali na zasedanju komisije tudi o izidu občinskih volitev. Zastopnik stranke, ki je pri volitvah na Koroškem vidno napredovala, je dejal, da bi mogli tu-

di izidi volitev — doseženi s slovenskimi listami — služiti za podlago ugotavljanja manjšine. Menil je tudi, da se je pri volitvah 25. marca na Koroškem precej spremenilo.

Na to sem odgovoril, da se pri občinskih volitvah 25. marca nič ni spremenilo, kar bi bilo važno za delo te komisije. Državna pogodba ni bila izpolnjena 24. marca, torej na predvečer občinskih volitev, kot tudi ne 26. marca 1973, torej po občinskih volitvah. In le to je za nas merodajno in važno. Glede slovenskih list pa sem opozoril na občine, kjer slovenske liste niso bile vložene in so Slovenci kandidirali na listah večinskih strank, kar velja deloma seveda celo za občine, kjer so obstajale tudi slovenske liste.

Pač pa sem smatral za potrebno, da nakažem obširneje težaven položaj, v katerem se nahaja slovenska manjšina. Važno se mi je zdelo pri tem, da povem ob navzočnosti zveznega kanclerja, da vlada zaradi zavlačevanja izpolnitev obveznosti državne pogodbe med koroškimi Slovenci skrajno nezaupanje.

Nato sem navedel vrsto primerov, iz katerih je bilo razvidno, da so koroški Slovenci nad dosedanjim načinom reševanja člena 7 avstrijske državne pogodbe upravičeno razočarani. Dejaj: „Dokler so bile avstrijske meje ogrožene, so politični predstavniki Avstrije na mednarodni ravni zagovarjali šolsko odredbo iz leta 1945 kot v vsakem oziru vzorno ureditev, tudi teritorija niso osporavali. Komaj pa je bila podpisana državna pogodba, se je začela gonja proti obveznemu dvojezičnemu šolstvu. Iste sile, ki so zrušile obvezno dvojezično šolstvo, so povzročile tudi v zvezi z dvojezičnimi napisi nezakonita dejanja. Kako močne so te sile, pa kaže zadržanje vlade, ki dopušča,

Angel vstajenja

(Nadaljevanje s 1. strani)

ših pokrajin in na kvarne vplive tujskega prometa. „Kadar me skrb za nas napade in več nikjer ne bode nade, se spomnim Zale na kolenih, spet upov sem ognjenih in vem, naj pride kar še koli, za nas še zvesta Zala moli“, se je tolažil OTON ŽUPANČIČ ob haremski Zali ljubljanskega gledališča. Marsikoga napada danes strah za našo kulturno bodočnost. Predvsem naše žene in matere bi kot staropisemske junakinje in koroške Zale morale reševati umirajoče ljudstvo.

Krščanska mati

Vse telesno in kulturno življenje pa vrhuni in zacveti v življenju duše. Res je, tudi duhovni svet se nahaja danes v nekaki krizi. Čutimo, da v dvajsetem stoletju Cerkev ne more hoditi po okosteneli stari poti in da ji je treba v času atomske energije, telekomunikacij in drzno napredujoče moder-

da se zakon o dvojezičnih topografskih napisih ne izvaja.

Kakšna je bila dosedanja praksa avstrijske vlade glede realizacije člena 7, pa sem pred komisijo okrepil tudi z vrsto drugih primerov. Tako sem dejal: „Ko so se pričela leta 1960 pogajanja zaradi južnotirolskega vprašanja, je predložila avstrijska vlada koroškemu Slovincem osnutek zakona o slovenskem uradnem jeziku. Koroški Slovenci so izdelali celó svoj osnutek ter ga predložili avstrijski vladi. Komaj pa so se zaključila za Avstrijo pogajanja glede Južnega Tirola pred Združenimi narodi, so obležali zakonski osnutki o slovenskem uradnem jeziku v predalih. Isto se je zgodilo nekaj let kasneje z zakonskim osnutkom glede dvojezičnih krajevnih napisov.“

Predstavniki manjšine so zavzeli prav tako pravno vsestransko utemeljeno stališče do zadnjega vladnega osnutka o dvojezičnih topografskih napisih. Vlada je sicer za stališče manjšine prosila, ni ga pa pri sklenitvi zakona 6. julija 1972 upoštevala. Kljub vsemu temu se je manjšina mirno zadržala ter zavzela odločnejše korake šele, ko je bila izdana pred 10. oktobrom 1972 parola, da mora pasti do tega dne zadnja dvojezična tabla. Ko avstrijska policija ni bila v stanju, da bi branila pred izpadi zveznega kanclerja in koroškega deželnega glavarja, manjšina nikjer ni več čutila opore.“

„Iz tega vidika je treba razumeti korake, ki jih je podzela manjšina ter težaven položaj, v katerem se nahajajo koroški Slovenci in njih predstavniki,“ sem zaključil svoja izvajanja.

Ko je zvezni kancler sporočil, da bo povabil v doglednem času predstavnike organizacij koroških Slovencev na razgovore na Dunaj, je to utemeljil tudi s tem, da je treba čustva Slovencev ter nezaupanje v vrstah manjšine upoštevati. Hkrati namerava informirati zvezni kancler predstavnike koroških Slovencev o dosedanjem delu študij-

ne tehnike novih posod in oblik vekovečne resnice o zmagi duhovnega življenja nad materialno, telesno smrtjo. Vatikanski koncil in sinoda sta za vesoljno in koroško Cerkev tod zastavila svoj plug. A vse preveč se oziramo za brazdami nazaj in oviramo orače svojevoljne ledine. Z moderno brzino se svet vrti naprej in vedno bolj trepeti nad razdvojenim svetom tajne skrivnostne preokbe fatimske Matere. Izročila jo je svetu Ona, ki je v svoji neizmerni vernosti posredovala telesno rojstvo Njega, ki je začetnik vsega življenja, vidnega in nevidnega. Imenujemo jo našo veliko Mater, ker nam je rodila vidnega, utelešenega Boga, da bi po njem mi in z nami vse stvarstvo postali božji. Da bi naše krščanske matere v tem velikem času razumele potrebo po novi, večji in sleherni življenju obujajoči duhovnosti naših fara, dekanij in vse škofije!

Naj na materinski dan zapišemo prošnjo našim materam: **Bodite nam angeli življenja, življenja v naših družinah, v našem slovenskem ljudstvu in v koroški Cerkvi.**

dro

ske komisije. Ta komisija bo nadaljevala svoje delo ob začetku meseca junija.

Glede območja manjšinske zaščite pa ne bodo skušali izdelati predlogov le pravniki, temveč iščejo rešitev problema tudi politiki. Po predlogu zastopnika Cerkve dr. Waldsteina naj bi sporočila komisiji vsaka stranka takó maksimum kot minimum občin, v katerih bi po strankinem mnenju morali postaviti dvojezične napise. Za enako mnenje bo vprašal zvezni kancler tudi predstavnike slovenskih organizacij. Morda privede praktična pot prej do zaželenega cilja. Gre končno za skupno pot, ki naj vrne Koroški po lanskoletnih izgredih notranji mir, Slovincem pa zagotovi v državni pogodbi z jamčene pravice.

*

Gornje poročilo prinaša vtise o delovanju manjšinske komisije, ki jih je dr. Valentin Inzko osebno dobil kot zastopnik krške škofije. Narodni svet koroških Slovencev v imenovan komisijo ni poslal svojih zastopnikov.

Uredništvo

Za tiskovni sklad so darovali:

Neimenovani, Dunaj	šil. 100.—
Nežka Kert, Pliberk	100.—
Marta Wrantschurnig, Dobrova	60.—
Mihael Lubas, Vogrče	50.—
Marija Wutte, Vogrče	50.—
Neimenovani, Suha	50.—
Marko Trampuž, Dob	50.—
Marija Račnik, Brege	50.—
Marta Kreuz, Blato	50.—
Marija Trampuš, Pliberk	50.—
Terezija Leitgeb, Pliberk	50.—
Elizabeta Dobrovnik, Metlova	30.—
Marija Buchwald, Nonča vas	30.—
Ivan Skutl, Podkraj	30.—
Barbara Wutte, Podgrad	20.—
Katarina Jež, Metlova	20.—
Maks Zdovc, Rinkole	20.—
Neimenovani, Blato	20.—
Marija Petrovnik, Vogrče	20.—
Katarina Zapuder, Vogrče	20.—
Pavel Potočnik, Dobrova	20.—
Martin Zechner, Zvabek	20.—
Neimenovani	20.—
Neimenovani, Cirkovče	20.—
Neimenovani, Nonča vas	20.—
Štefan Hudobnik, Nonča vas	20.—
Jože Riedl, Nonča vas	20.—
Matija Krainz, Libuče	20.—
Katarina Pavlič, Libuče	20.—
Apolonija Kolenik, Borovje	20.—
Slavka Stropnik, Libuče	20.—
Friderik Snedec, Libuče	20.—
Franc Jelen, Libuče	20.—
Doroteja Rander, Dob	20.—
Janko Igerc, Podkraj	20.—
Rozalija Hren, Ponikve	15.—
Jože Kovač, Metlova	10.—
Terezija Jernej, Breg	10.—
Neimenovani, Dob	10.—
Franc Buchwald, Nonča vas	10.—
Anton Močilnik, Podkraj	5.—

VSEM DAROVALCEM ISKRENA HVALA!

Blaž Singer:

(5. nadaljevanje)

Gospodarska zakoreninjenost, eden osnovnih pogojev za obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem

PROIZVODNA VREDNOST GLAVNIH SKUPIN KOROŠKE INDUSTRIJE (v tisoč šillingov)

Industrijska skupina	1964	1970	1971	Export 1971 v % vrednosti	
rudarstvo	727.005	656.924	218.047	281.409	4,8
kamni in steklo	525.140	601.291	1.995.414	2.187.520	45,8
železo in kovinski izdelki	864.375	1.032.660	1.956.356	2.230.423	46,9
kemija	675.961	833.020	1.948.068	1.802.694	67,8
žagarstvo	1.984.256	1.965.272	2.987.373	2.242.620	48,5
obdelava lesa	465.142	484.137	859.704	955.013	24,5
papir in celuloza	753.049	806.152	1.185.373	1.216.292	32,4
tekstilije in oblačila	512.770	540.032	1.022.707	1.303.455	21,1
usnje	205.642	204.522	198.914	198.961	40,8
živila	436.277	498.237	941.599	924.925	0,3
skupno (v milj. šil.)	7.149,6	7.625,2	13.341,7	13.403,5	

Te realnosti so v dovoljni meri očitne. S preteklostjo je treba prelomiti, ker ta preteklost je za nas usodna. Ob stvarnosti sedanjosti mora

biti naš pogled uprt v prihodnost našo in naših otrok. Pri tem pa gre za bistveno vprašanje: v kakšni smeri moramo pospeševati izobrazbo na-

ših otrok, da bodo našli svoj kruh na domačih tleh, da se jim ne bo treba odseljati v tujino in da bo v slovenskih podjetjih več delovnih mest kot jih je.

V zadnjem desetletju se je Koroška industrijsko in turistično močno razvila. To sledi iz naraščanja števila industrijsko zaposlenih in števila turističnih nočitev kot pa iz večanja proizvodne vrednosti glavnih skupin koroške industrije. Med letom 1957 in 1970 je število industrijsko zaposlenih naraslo za dobrih 12 odst., proizvodna vrednost glavnih skupin koroške industrije pa se je med letom 1963 in 1971 povečala za dobrih 78 odstotkov.

Se močnejši vzpon zabeležimo v turističnem

gospodarstvu. Med turističnim letom 1960/61 in turističnem letom 1970/71 je letno število gostov naraslo za okroglo 75 odst., število njihovih nočitev pa za dobrih 107 odst. Ponudba turističnih uslug se je v isti primerjavi po številu turističnih podjetij povečala za 73 odst., po številu turističnih postelj pa za okroglo 96 odst.

Po okrajih dvojezičnega ozemlja je število turističnih nočitev v isti primerjavi naraslo v okraju Šmohor za 184 odst. na okroglo 1.256.300, v okraju Beljak za 32 odst. na okroglo 3.824.000, v okraju Celovec za 71 odst. na 2.027.600, v okraju Velikovec pa za 177 odst. na 1.162.000 nočitev ali prehranjenih dni.

(Dalje prihodnjič)

KOROŠKI DELEŽ NA AVSTRIJSKIH INDUSTRIJSKIH PODJETJIH IN NA NJIHOVI PROIZVODNI VREDNOSTI

	1967	1968	1969	1970
Avstrija:				
število podjetij	5.638	5.602	5.688	5.867
proizvodna vrednost v milj. šil.	144.072	154.380	172.113	194.502
na podjetje	25,5	27,5	30,2	33,1
Koroška:				
število podjetij	298	283	289	297
proizvodna vrednost v milj. šil.	6.725	7.372	8.541	10.215
na podjetje	23,2	26,1	29,6	37,4
Koroški delež v odstotkih:				
na avstrijskih podjetjih	5,1	5,6	5,7	5,6
na proizvodni vrednosti	4,7	4,8	5,0	5,3

Šport - šport - šport - šport

AVSTRIJSKA NACIONALNA LIGA

Dva dni po mednarodni nogometni tekmi Madžarska — Avstrija v Budimpešti, se je na državni praznik nadaljevalo avstrijsko nogometno prvenstvo v nacionalni ligi. Na sporedu so bile tri tekme: **VÖEST Linz** je premagal **Admira/Wacker** s 4:0 (3:0), **dunajska Avstrija** pa je porazila graškega **Sturma** s 5:1 (1:1), medtem ko je **celovška Avstrija** gostila doma doslej tako uspešno nogometno moštvo iz **Bregenza** in ga komaj ugnala z enim golom razlike, torej z 1:0 (1:0). **Sportklub — Avstrija Salzburg** 4:0 (3:0).

Avstrija Celovec — Bregenz 1:0 (1:0)

Celovška Avstrija je na domačem igrišču pred 5000 gledalci sicer zaslužno iztržila dve točki, vendar tudi bregenski nogometiški niso bili brez možnosti. Celovski nogometiški, ki so v teku igre dvakrat zadeli tudi prečko, so prišli v vodstvo že v 14. minuti prvega polčasa. Zlati gol za Celovčane je zabil Buzek, potem ko bregenski vratar

Schorn ni mogel obdržati Emmerichove bombe. Pri Avstriji so igrali odlično: vratar Horvatič, Ulmann, Toprisser in Kovačič, pri Bregenzu pa Kornexl (ki je bil stalno ob strani Emmericha), Thaler, Blutsch in Metzler.

Dan nato (v sredo, 2. maja) je **Rapid** igral z **Donawitzom** 2:1 (1:1) **Vienna** z **Eisenstadtom** 3:1 (2:1), **GAK** pa je napravil presenečenje, ko je tesno premagal favorita za 1. mesto v nacionalni ligi, **Innsbruškega Wackra** z 2:1 (0:0).

GAK pripravil spet senzacijo RAPID — GAK 0:1 (0:0)

Potem ko je graško moštvo GAK pretekli teden odvzelo innsbruškemu Wackru dve točki (GAK — Wacker Innsbruck 2:1), je v soboto taisti GAK pripravil Rapidu isto usodo. Rapid je moral kloniti na domačem igrišču pred odlično enajstorico GAK z 0:1. **Wacker Innsbruck** je porazil **Vienna** s 4:0 (2:0), **LASK — Donawitz** 2:0 (0:0), **Sturm — VÖEST** 0:0, **Admira/Wacker — Sportklub**

Objektivni madžarski tisk o tekmi v Budimpešti

Meddržavna nogomet. tekma med Madžarsko in Avstrijo polni še zmerom stolpce madžarskih časopisov. Novinarji v vzhodni sosedni deželi pišejo v svojih časopisih o tekmi v Budimpešti zelo objektivno.

Tu prinašamo nekaj kratkih izvlečkov:

Pod naslovom „Samo neodločeno“ piše „Magyar Nemzet“ med drugim: „Pred, med in po tekmi je vladalo na igrišču Nep-stadiona živčno in napeto razpoloženje. Igra sama je bila ostra, hitra ter je žrla živce igralcem kot gledalcem... Avstrijski nogometiški so bili tokrat boljši kot zadnjič na Dunaju, ki so igrali prav tako neodločeno z nami. Avstrijski so igrali izredno požrtvovalno... Rezultat 2:2 za Madžare ni ugoden, pa tudi ne tako slab... Avstrijski igralci so igrali v prvem polčasu sijajno, rezultat je pravičen... Sedaj moramo pač v mislih navijati za Švede.“

Budimpeštanski časopis „Nepszabadsag“ pa pod naslovom „Dramatični dvoboj v Nep stadionu“ piše, da je imelo 25.000 avstrijskih gledalcev na stadionu dovolj razloga, veseliti se. Ko je Avstrija vodila z 2:1, so dobili njeni nogometiški krila in zaigrali s takim poletom, da je bilo samo še vprašanje časa, kdaj bomo dobili tretji gol; k sreči se to ni zgodilo. Po odmoru pa so imeli Madžari boljši čas... V zadnjih minutah je bilo naše moštvo bližje zmagi... To je bila napeta in ena izmed najbolj zanimivih tekem zadnjih let na Nep stadionu v Budimpešti.“

Pod naslovom „Možnosti Avstrijcev sedaj večje“ pa piše „Nepsport“ v svojem običajnem športnem poročilu: „Ni še gotovo, kdo bo šel dejansko v Zvezno republiko

Nemčijo na svetovno nogometno prvenstvo. Igra je imela mnogo velikih momentov, remi je pravičen, vendar bi lahko Madžari z nekaj več sreče zmagali. Pri avstrijskih nogometiških je treba omeniti igralce Saro, ki je zlasti v prvem polčasu pokazal odlično igro, Sturmberger je bil izvrsten, Krieger in Schmidradner sta svojo nalogo izpolnila stodostotno, Starek ni izstopal tako kot Hasi, vendar je pokazal večji učinek, saj je zabil dragoceni gol. Jara pa je bil najboljši igralec v napadu. Od madžarskih nogometiških moramo omeniti Balinta, Szucsza in Fazekasa, ki so bili najboljši.“

TEKME ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Bolgarija — Portugalska 2:1 (1:0)

Bolgarska nogometna reprezentanca je v sredo, 2. maja, igrala v Sofiji kvalifikacijsko tekmo za vstop na svetovno nogometno prvenstvo v Münchnu prihodnje leto, z ustrežno portugalsko enajstorico, ter jo pred 80 tisoč gledalci porazila z 2:1. Bolgari so si s to zmago skoraj že zagotovili vstop na svetovno prvenstvo v Zvezni republici Nemčiji. Bolgarija vodi v skupini 6 s 6 točkami in tremi tekmami, 2. Portugalska (5 točk in 4 tekme), 3. Ciper (2 točki in 4 tekme), 4. Severna Irska (1 točka in 3 tekme).

Danska — Češkoslovaška 1:1 (1:1)

Danska je pokopala svojo zadnjo nado, da bi sodelovala med 16 reprezentancami na svetovnem nogometnem turnirju v Nemčiji, potem ko je s Češkoslovaško igrala v Kopenhagnu samo neodločeno 1:1. V skupini 8 vodi Škotska (4 točke), 2. Češkoslovaška (1), 3. Danska (1 točka).

1:0 (0:0), odlični **Bregenz** je spet zmagal, tokrat nad dunajsko Avstrijo 2:1, salzburška Avstrija je igrala z zadnjim na lestvici Wiener Neustadtom 2:2 (1:0).

Tekma Avstrija Celovec in Eisenstadt je bila preložena.

SAK zmagal v odločilni igri proti Wölfnitzu

Prvi važni korak za pridobitev letošnjega nogometnega prvenstva se je posrečil slovenskemu moštvu SAK, ko je v nedeljo dobil težko igro proti močnemu nasprotniku iz Wölfnitzu z rezultatom 2:3 (1:0).

Igra je bila že od začetka zelo napeta in hitra. Nasprotnik je v prvem polčasu z izredno defenzivnim konceptom uspešno motil pogoste napade našega moštva. Skrbel je z hitrimi protinapadi za kritične situacije pred golom SAK. Iz take situacije se je posrečilo nasprotniku zabiti prvi gol. Tako se je prvi polčas končal z 1:0 za Wölfnitz.

Po odmoru se je igra nadaljevala z neprestanimi napadi SAK. V tem času je v 55. minuti po krásni podaji V. Waldhauserja izenačil Jože Vrolich (1:1), katerega je postavil trener M. Singer iz taktičnih razlogov po odmoru iz obrambe v drugo linijo. V spodbujeno od navijanja navdušenih pristašev, je naše moštvo sedaj neprestano napadalo na gol Wölfnitzu. Vse je kazalo, da bo SAK prišel do hitre zmage, ko je iz nepregledne nasprotne akcije padel drugi gol za Wölfnitz (2:1). Bajje je žogo napadalec Pirker z roko zabil v gol! Kljub temu naše moštvo ni obupalo. V 73. minuti igre je Stanko Olip zopet izenačil (2:2) in veselje med navijači ni imelo meja, ko je V. Waldhauser v 87. minuti iz šestnajstih metrov zabil odločilni gol. Žoga je sfrčala naravnost v levi zgornji kot.

Ta uspeh, ki bo lahko odločilen za vstop v prvi razred prvenstva, je zasluga prav

vseh igralcev. Pohvaliti je treba predvsem moralo našega moštva, ki je kljub dvakratne zaostaje imelo še dovolj moralne moči zmagati v tej težki igri.

K tej zmagi pa so brez dvoma tudi mnogo doprinesli pristaši, ki so se v zelo velikem številu znašli na igrišču, da bi moralno podprli naše mlade igralce.

Na tem mestu pa je treba še omeniti, da na nobenem igrišču še ni pokazalo občinstvo toliko sovražnosti mladim slovenskim sorojakom, kot v Wölfnitzu. Šlo je celo tako daleč, da so nekateri nemškutarji, ki so bili očitno pijani, celo fizično hoteli napasti nekatere slovenske šolarje, ker so na igrišču govorili med seboj v materinem jeziku. Na tak način šport ne more izpolniti svoje narodno-povezovalne naloge. Pisec teh vrst pa je ponosen na to, kako lepo so ohranili disciplino naši majhni sorojaki v tem vzdušju in da so s tem pokazali precej starejšim ljudem v Wölfnitzu kulturo našega naroda.

Odbor SAK se zahvaljuje vsem pristašem in podpornikom našega slovenskega moštva in vabi vse k igri proti Zweikirchnu, ki bo v nedeljo, dne 13. maja, ob 17. uri na domačem igrišču v Celovcu (Koschatstraße).

WAISENBERG — ASKÖ ŠMIHEL 3:2 (2:0)

Nogometiški iz Waisenberga so preteklo nedeljo z mnogo sreče zmagali nad Šmihelom. V zadnjem času se opaža nasplošno upadanje zmogljivosti šmihelskih nogometiških. Šmihel je z 21 točkami na 6. mestu skupine E.

P. S.: Čudno se nam le zdi, zakaj igralec Gottfried Bričko, ki je dober nogometiški, skoraj nikoli ni aktiven, čeprav je mnogoteri igralec moštva slabši od njega. Škoda mladega igralca, ki ne more pokazati svoje tehnike in borbenosti in bo s časom zane-marjena njegova kondicija. Kje je v tem slučaju vodstvo kluba? Res žalostno, da se s tem prepreči možnost, da bi pokazal igralec svoje znanje.

ROMALI SMO V RIM

Vodstvo katoliške mladine je organiziralo za veliki teden romanje v Rim za mladino. Tega potovanja se je udeležilo lepo število mladine. V našem jutru cvetne nedelje smo se odpeljali z avtobusom podjetja Sienčnik preko Roža čez mejo in se z veseljem bližali našemu cilju. Prišli smo iz vseh kotov naše lepe koroške dežele. Takoj, ko je napočil dan, smo se med seboj spoznali in takoj ustvarili dobro razpoloženje. Onstran meje nas je pozdravilo sonce in najlepši dan je kipel nad nami. Tudi v naših srcih je sijalo sonce veselja in pričakovanja.

Cilj prvega dneva je bil Assisi. Med potjo smo se ustavili v Ravenni, tam imeli sv. mašo in si ogledali zanimivosti mesta. Naš vodja, prof. dr. Stanko Čegovnik, je v Italiji kot doma in nam je na potovanju vse

strokovno razlagal, predvsem pa je izžareval dobro razpoloženje.

V Ravenni smo si ogledali Teodorikov grob, Dantejev grob in mozaike Galle Placidije v cerkvi Apollinaris in classe. Ta dan smo res doživljali pravo cvetno nedeljo, saj so nas spremljale vedno oljke in cvetoče breskve.

Vožnja čez Apenine je bila še precej dolga in v večernih urah smo dospeli v staro mesto Assisi, kjer je živel sv. Frančišek Asiški. To mesto leži na hribu. Tu smo tudi do „smrti“ izmučeni prespali. Koliko smo spali, to je pa druga stvar. Ob večernih urah smo se še sprehajali po ulicah in skušali navezati stike s Italijani. Vpitje in petje nas je navduševalo in občudovali smo jih v njihovem temperamentu. Ogledali smo si samostan San Damiano, kjer se je začela zgodovina frančiškanskega reda, potem še cerkev sv. Klare, kjer smo si ogledali v kriпти njene relikvijske. (Nadaljevanje na 8. strani)

KSAVER MEŠKO:

V koroških gorah

NOVELE

2

To je sčasoma spoznaval tudi Tomažek, ki je doraščal v krepkega fanta Tomaža. In se mu je budila v srcu prva ljubezen. Tudi čudno ni bilo, v ti samoti, kjer po ves teden niso videli drugega človeka, le ob nedeljah so šli, ako ni bilo preslabo vreme, v Železno Kaplo. Pa niti tja Tomaž ni rad hodil, želel je celo, da tudi Lenka ne bi hodila. Opazil je, kako jo fantje s pogledi požirajo, kak trški frkolin jo je kdaj še ogovoril, ji ponudil cvetja ali sladkorčkov, se ji vsiljeval, da jo bo nekaj poti pospremil, če se je po maši še kje v trgovini pomudila. Če je kdaj kaj takega videl ali samo slišal, ga je popadla divja jeza; včasih mu je Lenka, malo poredna, še nalašč pripovedovala, potem se njegovi jezi smejala. Ali če so kdaj o počitnicah prišli mimo kaki dijak ali drugi planinci in poprosili za kozarec kozjega mleka in pri tem govorili Lenki, da ima usteca kakor jagode tam na trat, oči pa bolj črne, kakor je najbolj črno oglje tam v oglenici, takšne, kakor so volčje češnje gori ob robu gozda v najbolj napeti zrelosti, in je

videl, kako je Lenka ob tem v otroški zadregi in hkrati v dekliski nečimrnosti zardevala, da je bila kakor planinski mak, ker ji je bilo vse to govorjenje na pol pusto, na pol prijetno, je sicer to tudi njemu godilo, ker si je rekel, da res je tako, a je obenem z zobmi škripal, da ti škrici ne poznajo prav nikake dostojnosti in si upajo tujemu dekletu govoriti take neslanosti. Da bi ji kaj takega povedal, bi imel, se mu je zdelo, pravico samo on. A njega bi bilo sram take kvasiti! Le Lenica namesto Lenka ji je rad rekal, kakor ti gosposki ljudje, če so jo kdaj vprašali, kako ji je ime.

Nagle jeze, neukročene krvi je bil že iz mladega. Oče Marko je to dobro opazil. In je večkrat premišljal: „Ima mladič menda nekaj od mene, tudi jaz sem bil mlad ves divji. Nekaj pa je menda tudi mati kriva, preveč mu, edinemu otroku, popušča.“ Vsi drugi otroci so jima bili mladi pomrli.

Moč do Tomaževega srca je imela najbolj Lenka. Ta ga je ukrotila s samim pogledom, s prijaznim smehljajem, z dobro besedo. Saj ga je tudi rada imela, spočetka pač kakor brata, sčasoma se je tudi nji to čustvo spremenilo, razcvetelo se v mlado ljubezen. A je bil to še nežen cvet; tistega močnega, opojnega vonja, ki je kipel iz Tomaževe ljubezni, mu stopal v glavo, ga omamljal, kdaj čisto opijani, Lenka do tedaj ni poznala. Če je bil Tomaž kdaj kar pijan v svoji ljubezni, žalil je tudi tedaj ni, nikdar ji rekel kake nedostojne, grde besede, srdil se le na te, ki so vanjo silili; pa mu je rekla z otroško, prikupljivo prijaznostjo in vedrostjo samo: „Divjak!“ in se je naglo streznil, bil mirnejši, še boljši. Čutil je pač, da mu je dobra. In vedel, da je nepokvarjena, kar ga je tolažilo in veselilo.

III.

Proti koncu julija meseca je bilo.

Pa je nekega popoldne sedela Lenka na podrti smreki gori v planini kake pol ure od domače kočice.

Pasla je. Ovce so zadovoljno mulile sočno planinsko travo ne daleč od nje, drobni zvonček na vratu najstarejše je v presledkih cingljal: cin- cin; cin- cin-cin; kozi sta lazili med skalovjem nekoliko višje.

Pletla je nogavice za jesen in zimo. Rajna rednica, Markova žena, jo je bila naučila plesti. Zdaj in zdaj je povsila roke s pletivom, oči so ji zaplavale naokrog po krasnem planinskem svetu, tja na Obir, ki se je tako mogočno vzpenjal v sinje nebo, in na druge vrhove, nekatere široke in ploske, druge ostre, vse razsekane in razdrapane. Dan je bil lep, sonce je jasno obsevalo vrhove, ki so se dostojanstveno molče kopali in grelji v njegovih žarkih.

Ko je Lenka tako sedela na posekani smreki in zamisljeno strmela v sinje daljave, se ji je zazdelo, da se ji nekdo tiho bliža. Malo prestrašeno se je ozrla in zagledala za seboj fanta približno njene starosti, na pol kmetsko, na pol mestno oblečenega.

„Oh, ti si, Ivan!“ je skoraj proti volji vzkliknila, samo da se je sprostila nemira, ki se je je v prvem hipu polastil. „Jaz, Lenka, jaz,“ se je veselo zasmeljal Gorjančev študent. Dobre pol ure spodaj pod Markovo bajto je bila kmetija bogatega Gorjanca, njegovega očeta.

„Ali si se me ustrašila, Lenka, kajne?“ A se je hitro popravil: „Lenica ti bom rajši rekel, je lepše. Prav tako, mala Lenica?“

Kakor v potrdilo mu je smehljaje se prikimala.

„Povej, ali si se me res ustrašila?“

JOŽE NOVINC:

(2. nadaljevanje in konec)

JURIJ ČERIN

Potislili so mu njegov avto na cesto in čakali, Jurij pa je spet sedel za krmilo in se na vse pretege mučil, da bi voz pognal. Posrečilo se mu je, da se je voz premaknil in z veliko mujo ga je spravil kakih 150 metrov po cesti v smeri proti svojemu domu; ko pa je potem prišla lahka vzpetina, se je spet ustavil. Nič ni pomagalo, pa naj se je Jurij še tako napenjal, avto se ni premaknil nič več.

Fantje so potem, ko je Jurij spet zlezal iz vozila, rekli, da so sedaj stavo dobili in da je Jurij zares izgubil. Ker je bilo dovolj priči, se Jurij ni mogel izviti. Nazadnje je rekel, da stave ni izgubil, vendar jo bo plačal.

Na ta način je bil „volk sit in koza cela“ in so bili tudi fantje s to Jurijevo izjavo zadovoljni. Pograbil so umotvor, v katerem je Jurij spet sedel, pritisnili in zdrveli z njim proti njegovi hiši. Ker so fantje zelo močno in naglo potiskali in ker Jurij v res pravem avtomobilskem diru ni znal ali mogel dobro ravnati z volanom, se je, ko je zavozil pri njegovi hiši na travnik, novi avto prevrnil in z njim seveda tudi Jurij. Avto je namreč imel le tri kolesa, na katerih je tekel, četrto pa je bilo čisto majhno in je od zadaj bingljalo v zraku.

Jurij je počasi zlezal iz vozila, fantje pa so mu ga na njegovo željo potislili čisto zadaj za hišo, da je bil tam skrit, ker Jurij je dobro vedel, da ga je s svojim izumom polomil. Potem pa je odšel s fanti v hišo, kjer so potem drugič, odkar je bil doma, spet pili. Vsega neuspeha pa so po njegovem bili krivi seveda „konstrukterji“, ker se niso razumeli na njegova navodila. Toda kaj hočeš, če pa se butcem ne da nič dopovedati, se je tolažil.

Da bi se nekoliko pomiril, si je kupil staro harmoniko, lovil gade in modrase in jih spravil v steklenice ter potem z njimi in s harmoniko odšel proti Ljubljani. Po žepih je vedno nosil polno raznega kamenja in za vsakega vedel, kaj vsebuje. To je železna ruda, v tem je zlato, tu notri je srebro in tako dalje. Ker je bil strašno varčen in ker je vedno kadir malo kratko pipico, je seveda ni prižigal z vžigalicami, ker bi preveč stale; v ta namen je imel kresilo in kremen vedno v žepu. Ta ognjena priprava se mu je potem pomešala z ostalim kamenjem, ki ga je nosil v žepu in je vselej, kadar je hotel prižgati pipo, moral iz žepa izložiti vse kamenje, ki ga je imel notri, in tega ni bilo malo.

Ko je nekega jesenskega popoldne spet prišel iz Ljubljane s svojo harmoniko in steklenico, v kateri so bili prej modras, so mu okoli pasu bingljali svinjski parklji in

nekaj repov. Tam na Matečonovi njivi pa je plela z drugimi plevicami tudi Maruška, njegova žena. Poklical jo je, naj gre takoj domov in mu skuha svinjske parklje in repe. Ona pa ni hotela in mu je rekla, da mora pleti. Odšel je domov in odložil vso robo, se oborožil s palico in kamenjem in spet odšel po „Maričko“.

Novinc je opozoril plevice, da pride Jurij in da je oborožen s palico in kamenjem. One pa so se tudi takoj pripravile na Jurijev napad. Vsaka si je poiskala na bližnji njivi fiziološko prekljo in jo zadaj za seboj skrila v deteljo, ki je rastle njim tik za hrbtom.

Jurij seveda ni nič vedel, da so tudi plevice pripravljene na njegov napad. Ko je prišel na njivo, je spet zahteval, da gre „Marička“ domov kuhat. Ko le ni hotela iti, je najprej pograbil nekaj kamnov in jih vrgel proti nji. Ostale plevice so mu rekly, da ga bodo spodile z njive, če ne bo dal Maruški miru. Jurij pa je nato takoj skočil s palico mednje in jih začel pretepati.

Ko so plevice videle, da bodo tepene, so

Končno pa se je le posrečilo eni, da mu je prisolila s prekljo eno po glavi. Ker je bil Jurij brez las, je bilo to zanj usodno. Preklja ga je nekoliko ranila na goli glavi in Juriju je priteklo nekaj krvi po plešasti glavi in potem ravno čez nos. Ko je zagledal kri, je nekoliko obstal, ta hip so porabile plevice in se bliskovito odmaknile od njega. Potem pa je padalo po Juriju, da je izgubil ves pogum in je komaj pobegnul iz njih kroga.

Ko je potem šel proti domu, pa ga je nabutal še Matečon.

„Kaj, ti boš pretepal moje plevice?“ mu je rekel in mu jih naložil na zadnjo plat. Pomagal mu je tudi lletov Jaka. Da bi jih ne dobil preveč, se je naredil nezavestnega in padel po tleh.

„No, kaj pa sta sedaj napravila z Jurijem?“ je rekel Novinc, ki je bil tam v bližini. „Jurij je v nezavesti! Ali ne vidita? Jaka, takoj po vodo v potok!“

Jurij je ležal kot mrtev na hrbtu. Zdelo se je, da ni niti zadihal, da bi mislili, da sta ga Jaka in Matečon res tako pretepla. Jaka je iz potoka, ki je tekel tam v bližini, prinesel v velikem klobuku polno vode. Visoko ga je dvignil in izlil vso vodo Juriju ravnino na nos. Uh, da ste videli Jurija, kako je pihnil! Z enim samim sunkom je bil pokoncu in odhitel proti svojemu domu. Kasneje je potem pripovedoval, da je bil plevice takrat dobro naklepal, da pa je bil tudi sam

MATERIN PREDPASNIK

Pred mano leži najnovejši zvezek o modi. Po tem zvezku brskam in si ogledujem obleke: jutranje plašče, jutranje obleke, modne hlače. In vse to je sedaj najdivnejše, kar si je mogoče misliti. Za hip pomislim, zakaj naj bi bilo to tako lepo. Potlej pa spet gledam tiste »čudovite« obleke za moške, »prekrasna« oblačila za dame.

Pa sem se pri tem nehoté spomnil svoje matere. Ah da, mati! Ta je bila še starega kova. Nosila je še predpasnik, čisto navaden delovni predpasnik — in se ga ni sramovala.

Na tem predpasniku smo posedali mi otroci, ko smo bili še čisto majhni, nanj smo se obešali in capljali ob materi, ko naše noge še niso bile dovolj trdne, da bi sami hodili. V ta predpasnik smo si naskrivaj brisali zamazane roke. S tem predpasnikom nam je pa mati tudi brisala solze in lajšala bolečine.

Komaj 60 let je živela mati. Vse življenje je delala in garala, dokler ni legla k poslednjemu počitku. In na končnici njene smrtne postelje je še visel njen delovni predpasnik, ki ga je odložila, preden je umrla in začela v nebesih večni praznik.

Zares, mati je bila še starega kova in je nosila čisto navaden delovni predpasnik. Toda bila je v vsem prava žena, prava mati in v svojem predpasniku bolj gospa in resnična dama kakor marsikatera v najdražjem jutranjem ogrinjalu!

pograbile vsaka svojo prekljo, da bi Jurija nabile. Toda s svojimi dolgimi prekljami mu niso bile kos, četudi so ga čisto obkolile. Jurij se je hitro znašel in pobegnul iz nevarne sredine, ne pa iz kroga, ki ga je obdajal. Potem je začel s svojo kratko palico v krogu mlatiti eno za drugo, ne da bi bil sam dobil tudi le en udarec.

dobil nekaj gorkih, posebno od Matečona.

Kot je bil Jurij doma varčen in skop, je tudi v gostilni le redko popil kozarec vina ali piva. Rad pa se je bahal z denarjem in ga, če je bil v gostilni, vzel iz denarnice in ga na mizi zlagal v kupčke. Delati doma pa ni hotel. Prodal je ves les iz gozda in končno še hišico z zemljo. Vse, kar mu je od nje-

je bila že poprej izpustila pletenje na predpasnik. Občudovaje jo je gledal.

„Kako lepa si postala, Lenica!“

„Saj ni res! Da kaj takega govoriš! Saj je greh.“

„Samo resnico. Resnica pa ne more biti greh.“

„A ti boš vendar ‚gospod‘, pravijo, zato ne smeš tako. In ti bom morala reči ‚vi‘ — menda bi morala že zdaj?“ Dijak se je prešerno nasmejal.

„O, ti mala Lenica! Če mi res kdaj rečeš ‚vi‘, ti bom tvoja lepa usteca zaprl. Takole!“

Preden se je prav zavedela, jo je naglo, vroče poljubil.

„Ali, Ivan — če kdo vidi!“

„Kdo? Samo gore. A te molčijo. A tisto o ‚gospodu‘, veš, Lenica, ljudje odločajo, odločil bom pa jaz. Sicer je pa še eno leto do tega, si lahko še stokrat vse premislim.“

In ji je z zgovorno vneto razlagal, da ne čuti poklica za duhovniški stan. Brez poklica se vsiliti, bi bilo vendar hujše in grše kakor iti drugo pot. Upa, da bo to tudi materi dopovedal, ki res zelo želi, da bi stopil v bogoslovje; oče morda na tistem tudi pričakuje, ne reče nič, silil ga gotovo ne bo. Govoril ji je, kakor bi bil čutil že dolgo potrebo, da razkrije komu srce in izpove, kar ga je na skrivnem vendar vznemirjalo.

Lenka ga je tiho, s skoraj pobožno pozornostjo poslušala. In ni prav vedela, ali se v srcu veseli tega, kar ji pravi, ali ji je le težko, da ne bo postal ‚gospod‘. Ni mu pa odtegnila roke; skoraj nevede se je le tesneje in topleje oklepala njegove, kakor bi mu bila hvaležna, da prav nji vse to zaupava, in kakor bi podzavestno, v ženski tenkočutnosti slutila, da je potreben sočutnega srca. In ko se je med govorjenjem stisnil tesno k nji, kakor bi res iskal pri nji pomoči, varnega zavetja, se je tudi ona vdano naslonila

nanj, kakor bi jo privlačevala toplota, mlada moč in lepota njegovega telesa, razgreval jo ogenj, plapolajoč mu z besedami iz srca, kakor bi jo omamljala, skoraj v spanje jo zazibavala žuboreča godba njegovega toplega, prijetnega glasu.

„Kako govori!“ je nekako izgubljeno pomišljala. „Tomaž ni govoril nikdar tako. Tudi ne zna.“

A le bežno je zadržela mimo nje Tomaževa podoba, takoj izginila v nekako temo, v nekak prepad, v pozabnost. Ivan ji je nalahko ovil roko okrog pasu, nagnil glavo čisto k nji, ona pa, da sama ni vedela kako, je tudi počasi, kakor v sanjah, dvignila glavo, mu ponudila usta.

Cin-cin, cin-cin-cin — je nežno, a vendar kakor sva-reče pozvanjalo malo stran od njiju. A nista slišala. Slišala in poslušala sta samo srca, ki sta peli obema isto sladko, mamečo pesem: „Ljubim! Ljubim!“ Nekje v bližnjem grmu je z mehkim in nekako plašnim glasom čivkala penica. Nista slišala. Na skalo gori nad goličavo je prav tedaj stopila vitka srna; kakor začudena je postala, z nedolžno radovednimi očmi opazovala mladi bitji pod seboj, kako sta se držali tesno objeti v sladki pozabnosti, v omamnosti prvih poljubov. Nista je opazila. Ničesar ni bilo zanju razen sladkosti prve ljubezni.

Ko je Ivan čez dolgo časa odhajal, je strmela Lenka kakor vsa izgubljena za njim. Ni se še prav zavedela, ali sanja ali je resnica. Nekako vrtelo se ji je v glavi, šumelo ji, kakor bi bila pila močno vino. — „Torej to je ljubezen, to?“ ji je trepetalo srce, skoraj do nezavesti omamljeno s to do tedaj neznano, še neokušeno skrivnostjo. Ničesar drugega ni mogla misliti: kakor bi se bil zanjo ves svet in kar je v njem in na njem, v teh trenutkih pogreznil v neskončne globočine.

(Dalje prihodnjič)

GUSTAV STRNIŠA:

Mamica

Mamica je dobra bila: to so ji oči sijale, milo nas blagoslavljal; mamica nas je ljubila!

Mamica nam je zbolela, dolgo, dolgo je ležala, včasih tudi je jokala, nič več ni nam pesmic pela.

In umrla nam je mama, pet otrok nas je pustila pa odšla od nas je sama... Kam greš, draga mati mila?

V črno krsto so jo dali, krsto v temo črne jame. A zagreblji niso same — z njo so pet src pokopali.

govega nekdanjega denarja in posestva ostalo, je bila majhna „kamrica“, v kateri naj bi poslej živela oba, on in Maruška. Ko je potem nekega dne spet odšel s svojo harmoniko, se ni več vrnil. Kaj je bilo z njim in kje je ostal, ni nihče zvedel.

Kupčija s smrtjo

TIK PRED SVOJO SMRTJO JE 88-LETNI SKLADATELJ IGOR STRAWINSKY ZAPISAL:

„NI HUJŠE MORE, KOT JE TRGOVANJE PRED SMRTJO. NE DAJO MI MIRU S PONUDBAMI ZA SPOMINSKE KONCERTE, POSMRTNE PLOŠČE IN TELEVIZIJSKE ODDAJE. PONUJENI HONORARJI SO RESDA VISOKI, LE TEGA NE VEM, KAKO NAJ BI JIH PO SMRTI DVIGNIL.“

Za dobro voljo

Glavni del ladje

Kapitan vpraša mornarja: „Povej mi, kateri del ladje je najvažnejši?“ „Rešilni čoln,“ se odreže mornar.

Nič ne dé

„Poročil bi se rad,“ pravi Kodračev Mirko, „a vaša Minka mi je prestara, Ančka pa premlada.“ „Nič ne dé,“ ga potolaži oče obeh hčer. „Minka bo zdaj vsako leto mlajša, Ančka pa starejša.“

Skopuh

Mali Jožek prosi očeta: „Očka, daj mi denar! Rad bi se peljal na vrtljaku.“ „Nima smisla,“ ga pouči oče, „saj se zemlja tako venomer vrti.“

Sorodstvo

Sodnik priči: „Ali morda niste z obtožencem v sorodstvu?“ Priča: „Ne, gospod sodnik.“ Obtoženec: „Laže se, že deset let je moj vinski brat.“

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 13. 5.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 14. 5.: 13.45 Informacije — Za našo vas. — TOREK, 15. 5.: 9.30 Narodne pesmi in viže. — 13.45 Informacije — Šport — Otroci, poslušajte! — SREDA, 16. 5.: 13.45 Informacije — Kvintet „Koroških študentov“, Vodi Lukan Walter — Za našo knjižno polico. — ČETRTEK, 17. 5.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — PETEK, 18. 5.: 13.45 Informacije — Solistična glasba. — SOBOTA, 19. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 13. maja: 16.45 Za mladino od 7. leta dalje: Ubogi mlinarjev fant in mačica — 17.45 Za otroke od 11. leta naprej: Moj prijatelj Ben — 18.10 Za mladino od 14. leta dalje: So sed morje — 18.35 Predno greš spat, lahko noč za najmlajše — 18.40 Deklice s 15 — ženska jutri — mati jutri — 19.30 Čas v sliki — 19.40 Šport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Veliko potovanje Agate Schweigert — 22.00 Šport in čas v sliki — nočna izdaja.

PONEDELJEK, 14. maja: 18.00 Znanje — aktualno — 18.25 Predno greš spat, lahko noč za najmlajše — 18.30 Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.55 Gospodarstvo gledano od blizu — 19.00 Čas v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje na ranču Shilo — 21.20 Šola za starše — 21.30 V dirkalnem taboru — 22.30 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.35 Menežerstvo.

TOREK, 15. maja: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Predno greš spat, lahko noč za najmlajše — 18.30 Fotografiranje — veselje za vse — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Srečanje z živaljo in človekom — 21.05 O filmu — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 16. maja: 10.00 Televizija v šoli: Gradščanska — 10.30 Uporabna fizika — 11.00 Pametna Miriana — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Čudežna skleda — 17.15 Za otroke od 11. leta naprej: Antena — 17.35 Indijanska reka — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Predno greš spat, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kuhinja v televiziji — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Saga o Forsytih, serijski film — 21.10 Športni prenos — 22.35 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 17. maja: 10.00 Televizija v šoli: Naravni parki v Avstriji — 10.30 Obiščemo razstavo: Ferdinand Hodler — 11.00 Komentar k časovnemu poteku dogodkov — 11.30 Vizija ZDA — 12.00 Pretresljivo — 12.30 Menežerstvo — 18.00 Tečaji italijanskega jezika — 18.25 Predno greš spat, lahko noč za najmlajše — 18.30 Šport — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Obzorja — 21.10 Šepetanje v stanovanju — 21.20 Izložba — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.10 Šolski poskusi — šolske reforme.

PETEK, 18. maja: 10.00 Televizija v šoli: Dunajski kongres — 10.30 Mesto dela zgodovino — 11.00 Program za delavce: Pot v Hongkong — 12.25 Klub seniorjev — 18.00 Zeleni svet: števila, fakti, perspektive — 18.25 Papatin, lahko noč za najmlajše — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Komisar: Violinist — 21.20 Diskusija ORF — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.25 Neustrašeni.

SOBOTA, 19. maja: 16.30 Za otroke od 5. leta dalje: Hišica — 16.55 Slikarska zgodba — 17.05 Za otroke od 6. leta naprej: Morska voznja z ovirami — 18.00 Za družino: Kaj berejo radi otroci — 18.25 Papatin, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Heinz Con-

rads v soboto zvečer — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kabaret — kabaret — 21.20 Šport — 21.50 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.55 Smrtonosna mreža.

2. PROGRAM

NEDELJA, 13. maja: 18.00 Tedenski magazin — 18.30 Ekspedicije k živalstvu — 19.40 Kultura — posebno — 20.05 Vprašanje kristjana — 20.10 Izobrazba — 20.15 Pametna Marijana — 21.45 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 14. maja: 18.30 Boj za obstanek — 19.15 Množina — oblike — relacije — 20.09 Izobrazba — 20.15 Oskar Werner — 21.15 Eksperimentalno filmanje v Avstriji — 21.55 Galerija — 22.20 Avstrija v sliki, čas v sliki in kultura.

TOREK, 15. maja: 18.30 Komentar k časovnemu poteku dogodkov — 19.00 Poskrbeti — Zgodnje spoznanje — zdravljenje — 20.09 Izobrazba — 20.15 Simon Templar — 21.00 Glasbena vzgoja danes in jutri — 22.05 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — znanje aktualno, čas v sliki in kultura.

SREDA, 16. maja: 18.30 Pretresljivo — 19.00 Menežerstvo — 20.09 Izobrazba — 20.15 Svet in znanost — 21.05 Prekleti so vsi.

ČETRTEK, 17. maja: 18.30 Mesto dela zgodovino — 19.00 Impulzi 9: Zrenje — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.09 Izobrazba — 20.15 Druga mednarodna jazz oddaja — 21.10 Velike bitke: Bitka za Italijo — 22.05 Avstrija v sliki, čas v sliki in kultura.

PETEK, 18. maja: 18.30 Gimnastični tečaj z jazzom, popom in beatom — 18.45 Električna iz Silvrette — 19.00 Pota k umetnosti: Nizozemska — 20.09 Izobrazba — 20.15 Originalni film: Kitörös (Izpad) — 22.00 Avstrija v sliki, čas v sliki in kultura.

LJUBLJANSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 13. 5.: 8.50 Madžarski TV pregled — 9.40 Po domače z ansambлом J. Burnika — 10.10 Kmetijska oddaja — 10.55 Mozaik — 11.00 Otroška matineja: Z nasmehom na pot — 11.50 Naše malo mesto — 12.40 Delavski amandmaji — 13.10 Poročila — 13.45 TV kažipot — 18.15 Poročila — 18.20 Velike bitke II. svetovne vojne: bitka za Atlantik — 19.45 Barvna risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.30 TV barometer — 20.35 V avtobusu — 21.25 Naši humoristi — 21.40 Športni pregled — 22.10 Poročila — 22.15 Evropsko prvenstvo v gimnastiki.

PONEDELJEK, 14. 5.: 9.05 Odprta univerza — 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 10.45 Nemščina — 11.00 TV v šoli — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 TV v šoli — ponovitev — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.40 J. Grabovsky: Volk in kozlički — 18.15 Obzornik — 18.30 Skrivnosti Jadrana — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.45 Barvna risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 TV drama Ch. Israel: Labirint — 21.55 Kulturne diagonale — 22.40 Poročila.

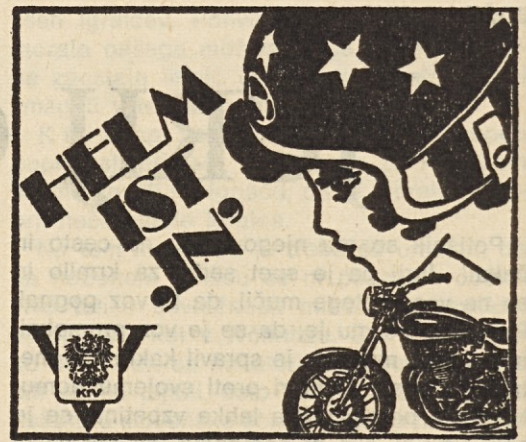
TOREK, 15. 5.: 9.35 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.00 TV v šoli — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.35 Ruščina — ponovitev — 15.55 TV vrtec — 16.10 TV v šoli — ponovitev — 17.15 Delavski amandmaji — 17.45 E. Peroci: Vaniljev sladoled — 18.00 Risanke barvne — 18.15 Obzornik — 18.30 Torkov večer — 18.55 Mozaik — 19.00 Zdravstvena oddaja — 19.20 Mesta: Vraždin — 19.45 Risanka barvna — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 Mi med seboj — 21.30 L. N. Tolstoj: Vojna in mir — 22.20 Poročila.

SREDA, 16. 5.: 8.30 TV v šoli — 11.00 TV v šoli — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.25 Z nasmehom na pot — 17.55 Obzornik — 18.10 Na sedmi stazi — 18.30 Živa filozofija — 19.00 Barvna risanka — 19.15 Solun: Nogomet Milan — KEDS — 20.00 TV barometer — 20.10 Celovečerni film: Bomba — 22.20 Poročila.

ČETRTEK, 17. 5.: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 10.45 Nemščina — 11.00 Francoščina — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 Francoščina — ponovitev — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.45 Otroški spored — 18.15 Obzornik — 18.30 Tišina, na vrsti je nemi film — 18.55 Neznani leteči predmeti — 19.45 Risanka v barvah — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kammin kako na oddih — 20.40 Četrtkovi razgledi — 21.30 TéArsovski: Zahod nad Jezersko deželo.

PETEK, 18. 5.: 9.30 TV v šoli — 11.00 Angleščina — 14.40 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Adgleščina — ponovitev — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.45 Pisani svet — 18.15 Obzornik — 18.30 Profesor Baltazar — 18.40 Cesta in mi — 18.50 Pet minut za boljši jezik — 18.55 Mozaik — 19.00 Kratak film — 19.15 Naš ekran — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 Iz zakladnice svetovne književnosti — 22.30 XXI. stoletje — 22.55 Poročila.

SOBOTA, 19. 5.: 9.35 TV v šoli — 11.00 TV v šoli — 14.55 Wembley: Nogomet: Anglija — Škotska — 18.00 Obzornik — 18.15 Mr. Magoo vam predstavlja — 19.00 Risanka — 19.10 Mozaik — 19.15 Od danes do jutri — 19.45 Risanka

ČELADA JE „IN“!

Prelom lobanje mnogih kolesarjev je vzrok smrti mladih ljudi. Dobrih 70 odstotkov teh žrtev pa bi se dalo rešiti na ta način, če bi nosile „ČELADO NA GLAVI“!

barvna — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 Lice ob licu — 21.20 Junaki cirkuške arene — 21.50 Šerif v New Yorku — 22.40 TV kažipot — 23.00 Poročila.

Romali smo v Rim

(Nadaljevanje s 6. strani)

Rim se nam je prikazoval že od daleč. Rim sta baje ustanovila Romulus in Remus in je zgrajen na sedmih gričih na levem bregu Tibere. Rim — urbs aeterna — je prestolnica krščanstva z največjo baziliko sveta. Rim je tudi središče poganstva z njegovimi spomeniki in vendar tu vidimo hkrati bogato krščansko kulturo. V treh dneh si Rima ne moreš ogledati, vendar smo dobili nek celoten vtis tega mesta. V Sloveniku nas je sprejel rektor doma in nas takoj povabil k obilno pogrnjeni mizi. Kar doma smo se počutili, ko so postavili pred nas domačo hrano. Ni se bilo treba mučiti s špageti. Pa tudi vina nam ni primanjkovalo. Ob večernih urah smo si ga včasih privoščili.

Katakombe sv. Kalista smo si ogledali pod vodstvom slov. duhovnika Pozderca. Dolge so 60 km. V teh rovih smo videli prve krščanske znake in ostanke prvih kristjanov. Ogledali smo si tudi Tri studence, kjer je bil obglavljen sv. Pavel. Višek vsega pa sta bili baziliki sv. Pavla in sv. Petra. V baziliki sv. Petra so razne umetnine slavni umetnikov. To baziliko moramo meriti z drugimi očmi. Vsi smo se pripravljali na avdienco pri sv. očetu. V dvorani, s 7000 sedeži, so nam odmerili odlični prostor. Bili so zastopani vsi evropski narodi in kristjani iz vseh kontinentov. Ko se je papež prikazal, je nastalo vpitje in ploskanje. Tu se prakticira bratstvo narodov, ko so navdušeni vsi za skupnega poglavarja. Zadnji pogled na Rim smo napravili s kupole bazilike sv. Petra, kamor nas je tudi zaneslo.

Gotovo je znano, kaj je Frascati. Znan je po dobrem vinu. Pri majoliki vina in pizzi napolitani smo se zabavali do polnoči.

Po avtocesti smo se v četrtek spet peljali iz večnega mesta proti naši domovini. Na poti smo še občudovali znamenito fasado stolnice v Orvietu in pa renesančno Florenco. Grede smo spali v Padovi in si ogledali cerkev sv. Antona.

Pot zadnjega dneva je vodila v Benetke, kjer je bila zadnja uradna postaja pred mejo. Mesto na vodi, ki je znano po steklenih umetninah in je staro trgovsko mesto. V severni Italiji smo imeli že občutek, da smo doma, tukaj je bilo slabo vreme.

To potovanje je bilo za vsakogar izmed nas doživetje, bil je teden, ko smo veliko videli in se imeli dobro. Bilo pa je to potovanje tudi v smislu velikega tedna, saj smo

se spominjali Kristusovega trpljenja prav tam, kjer so se ga spominjali prvi kristjani in na grobu sv. Petra. Bilo je to potovanje razvedrilo in dalo nam je tudi mnogo za misliti.

Prav prisrčna zahvala velja rektorju Jožetu Kopeinigu in strokovnemu voditelju prof. dr. Stanku Čegovniku, da smo ta veliki teden tako lepo preživeli. Zahvala tudi velja Štefanu Sienčniku, ki nas je v vsem razumel in nas vozil srečno od doma in nazaj. Upam, da se bomo še kdaj videli v Rimu.

- Vračali smo se iz teh krajev in iz več-
- nega mesta s prepričanjem in zaupa-
- njem, da mora biti naše življenje pre-
- prosto in odprto do vsakega človeka,
- tako kot je bilo življenje Asiškega ubož-
- ca in naša vera trdna kot Berninijevi
- stebri na Trgu sv. Petra, ki jih nič ne
- zmore zmajati.

Jože Nachbar

Film „Ljubezen na odoru“ v Cannu in Pulju

Najnovejši Duletičev slovenski barvni film „Ljubezen na odoru“, ki ga je slovenska ekipa Vibe filma posnela po Duletičevi priredbi istoimenske novele Prežihovega Vornanca, bo zastopal Jugoslavijo na mednarodnem filmskem festivalu v francoskem mestu Cannu, okoli 10. maja t. l. Slovenska filmska kinematografija se je odločila, da bo film „Ljubezen na odoru“ sodeloval tudi na tradicionalnem filmskem festivalu v Pulju, kjer bodo letos proslavljali tudi 20. obletnico jugoslovanske filmske ustvarjalnosti.

O vsem tem je scenarist in režiser filma Vojko Duletič obvestil igralca Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici Metko Frankovo in Iztoka Jereba, ki sta v filmu „Ljubezen na odoru“ nosilca glavnih vlog. Film, ki ga kritika različno ocenjuje, si je doslej v Sloveniji ogledalo že okoli sto tisoč ljudi, od tega samo v Ljubljani nad 40 tisoč.

Film „Ljubezen na odoru“ je izdelan v štirih kopijah, ki vse predvajajo. Nov slovenski film so že predvajali tudi v Novi Gorici in drugod po Goriškem. Kmalu ga bodo sinkronizirali v srbohrvaški jezik, tako da bodo film lahko predvajali tudi v drugih jugoslovanskih kinematografih.

POHIŠTVO

kjub 16 odstotkov novega davka dobavi in na dom dostavi ceneje in ugodneje

Rutar - Center

ima vedno senzacije — tako ugodno dobavlja!

A 9141 Dobrla vas — Eberndorf
Telefon 0 42 36 - 381

NEDELJA
20.
MAJA
1973

Začetek ob 14. uri
CELOVEC
VELESEJMSKI
PROSTOR

Senzacionalna tombola!

20 GLAVNIH DOBITKOV

5 barvnih televizorjev
5 stereo-glasbenih studijev
5 AEG-delavnic za dom

in nadaljnjih 600 dragocenih dobitkov
„VOLKSHILFE“, Klagenfurt—Celovec

5 PRVIKRAT
AUDI 80